Türkiye İş Bankası'nın Çocuklarımıza Armağanıdır

Kumbara

Ağustos 1981/Sayı : 34

Zühtü Bayar'dan bir çizgi-öykü:

GİZLİ GERÇEK

KÜÇÜKDİŞ

KÜÇÜK DIŞ İSTEDİĞİ ZAMAN HAVA KOŞULLARINI ETKİLEYEBİLİYOR DEMEK?!
HADİ KÜÇÜK DİŞ, GÖSTER KENDİNİ. BABAN DA GÖRSÜN YETENEKLERİNİ.

YAĞ YAĞMUR!

YAĞMUR YAĞIYOR, ŞEMSİYE GEREK.
BU SIRADA KOMŞU BİR ÇADIRDA.

ÇIK GÜNEŞ ÇIK!

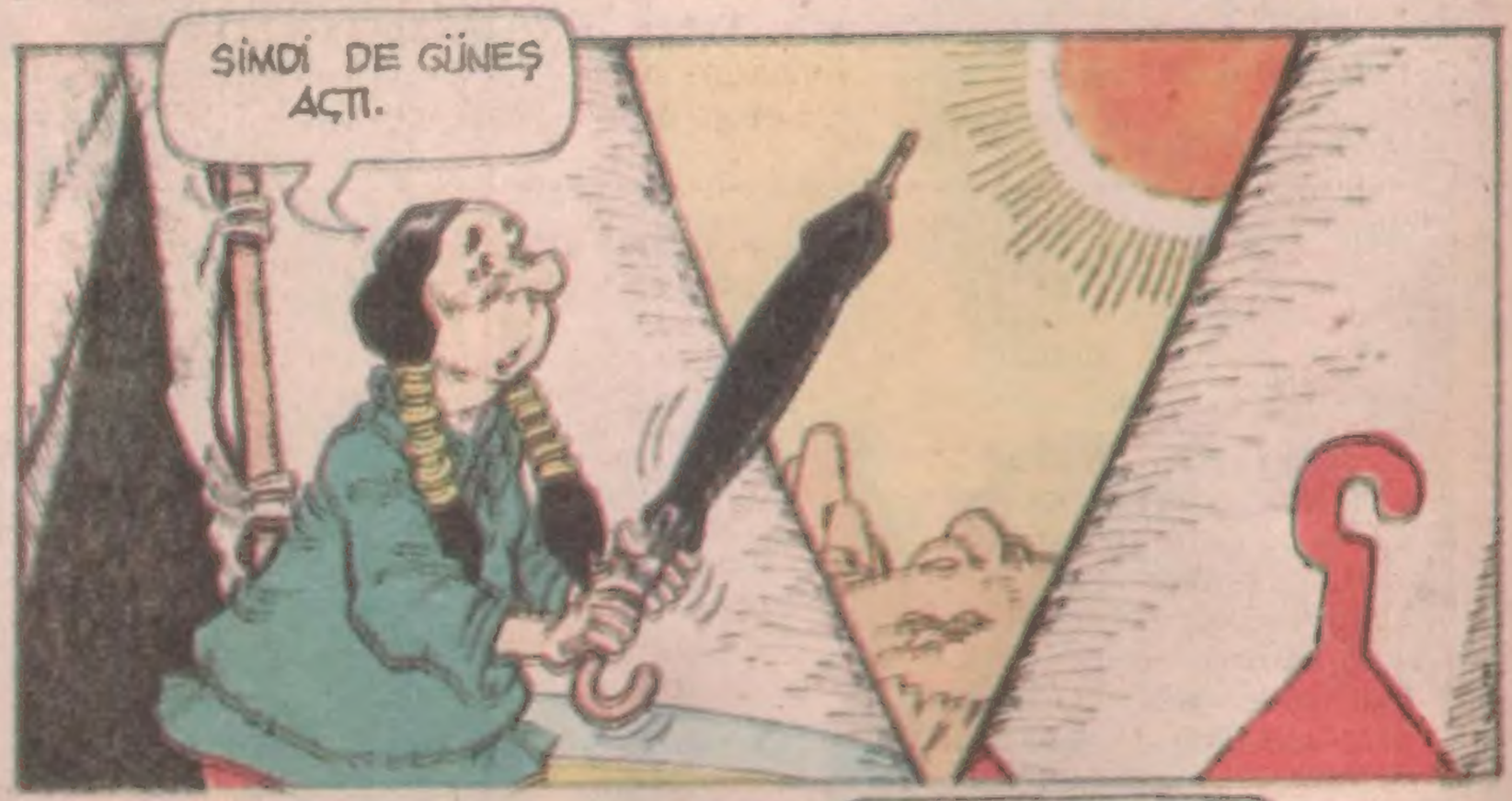
SİMDİ DE GÜNEŞ AÇTI.

YAĞMUR YAĞ!
2

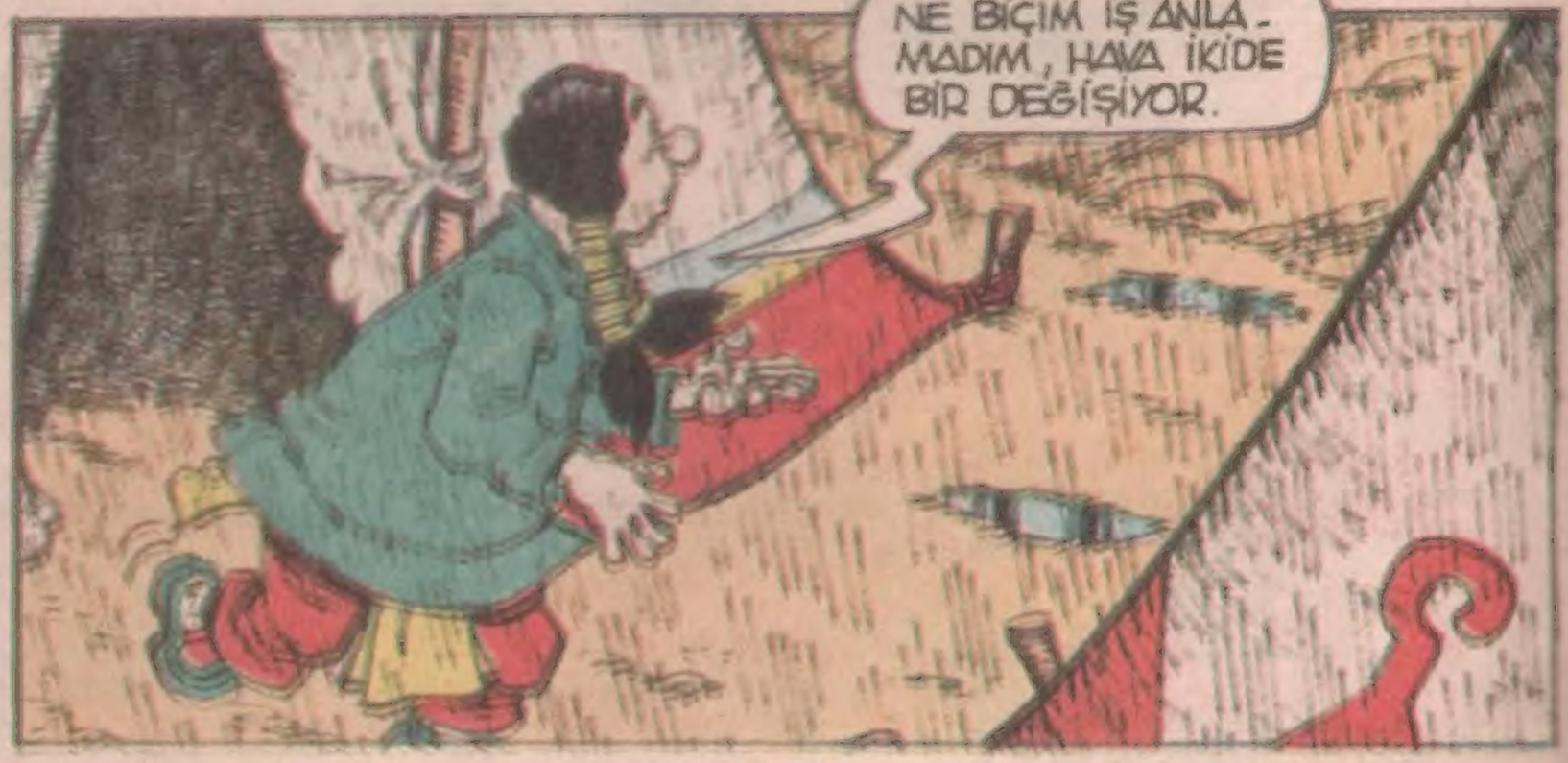
NE BİÇİM İŞ ANLAMADIM, HAVA İKİDE BİR DEĞİŞİYOR.

Kumbara

Ayda bir yayınlanır.
Ağustos 1981- Sayı: 34

Türkiye İş Bankası A.Ş.
Halkla İlişkiler
Müdürlüğü adına Sahibi:
A. BÜLENT AYDIN

Sorumlu Yazı İşleri
Yönetmeni:
YILMAZ SEVİMLİ

ONK AJANS
tarafından hazırlanan
bu dergi HÜRRİYET
OFSET
MATBAACILIK VE
GAZETECİLİK A.Ş.
tesislerinde basılmıştır.
(1 Ağustos 1981)

Adres:
KUMBARA Dergisi
Türkiye İş Bankası A.Ş.
Halkla İlişkiler
Müdürlüğü
Atatürk Bulvarı, 191
Kavaklıdere- ANKARA

Kapak Resmi:
"Gizli Gerçek"
N. Çatak- S. Öztürk

SİZE BİR MEKTUP VAR

TATİL SÜRÜYOR...

Sevgili Çocuklar

TATİL boyu günler o kadar çabuk geçiyor ki, sizin hesabınıza doğrusu üzülüyoruz, çünkü bu eğlence, oyun, deniz dolu günlerin akıp gittiğini biz de görüyoruz. Önümüzde az da olsa belirli bir zaman daha var. Bu nedenle şimdiden "tatil bitiyor" diyerek karamsar olmayalım, geri kalan günlerin tadını gerektiği gibi çıkaralım. Eğlenelim, dinlenelim, oynayalım. Güneşten, temiz havadan, denizden ne denli yararlanırsak önümüzdeki ders yılında günlerimiz o derece sağlıklı geçer. Bu sıcak yaz günleri sizin için durmadan çalışıyoruz, çünkü sizin tatil sevincinize bizim de katkımız olmasını istiyoruz. KUMBARA Derginiz sizi hoşnut ediyorsa bundan büyük mutluluk duyacağız.

Dergimizin bu sayısında belirli konularımızın dışında Atatürk'ün yarattığı "Harf Devrimi"ni ele aldık. Gazeteci- yazar Reşit Aşçıoğlu sizin için bu konuyu işledi. Yine eski bir gazeteci olan Selami Akpınar ise size Adli Moran'ın yerine "I Yazar, 1 Yapıt" ile "Ünlü Kişiler" köşelerini hazırladı. Ayrıca, Zühtü Bayar'ın bir bilim-kurgu öyküsünü Necdet Çatak ve Sadık Öztürk ikilisi çizgi- öykü haline getirdi.

Sevgi ve esenlik dileklerimizle. Sağlıcakla kalınız.

KUMBARA

Ağustos ayının belirli günleri

9 Atatürk'ün Arap harflerini bırakıp Latin harflerinden oluşan Türk Alfabesi'ni gerçekleştirmesi Harf Devrimi'nin yıldönümü olarak kutlanmaktadır (1928).

23 Atatürk'ün ilk kez Kastamonu'da batılı anlayışta şapka giyilmesiyle ilgili devrimi başlatmasının yıldönümü (1925).

26 Atatürk'ün buyruğuyla Türkiye İş Bankası bugün kurulmuştur. Bu tarihi gün bankanın kuruluş yıldönümüdür (1924).

Aynı gün Büyük Selçuklu Hükümdarı Alparslan'ın Bizans ordularına karşı Malazgirt'te meydan savaşını kazanmasının ve Türklerin Anadoluya girişinin yıldönümüdür (1071).

Aynı gün 1. Murat ilk kez daimi ordu kurmuştur. Bu tarih Kara kuvvetlerinin kuruluşunun yıldönümü olarak kabul edilmiştir (1363).

BİZE DE MEKTUP VAR

Sizden bir ricam var: Televizyon, sinema, pul köşelerini kaldırıp yerine Ülkemizi Tanıyalım ve 1 Yazar 1 Yapıt ve Denektaşı'nın daha geniş olması. Bir de Dünyayı Tanıyalım gibi bir yayın yapmanız. Bir de Spor bölümünde her ligdeki, her takımı ayrı ayrı tanıtmanız.

MUSTAFA ÜNAL/Bozkır-Konya

● *Kaldırılmasını istediğiniz sayfalar, Pul dışında, kaldırıldı. Yine birkaç aydır ÜLKELERİ TANIYALIM diye yeni bir köşeye başladık. İlginize teşekkür ederiz.*

Dergimizde ödüllü yarışmalar olursa çok sevinirim ve dergimizin on beş günde bir çıkması mümkün mü?

AYTEN BİLGİN/Çaykara-Trabzon

● *Sizlerin beğenisini kazanmış olan "KUMBARA"nın Yarışması"nı yeniden başlatmayı düşünüyoruz. Bu arada Türkiye İş Bankası'nın tüm öğrenciler için "ATATÜRK VE BARIŞ" konusunda düzenlemiş olduğu yazı yarışmasına katılmanızı salık veririz. Dergimizin onbeş günde bir yayınlanmasına şimdilik olanak yoktur.*

Derginizin ilgiyle izlediğim bir bölümü ünlü sanatçıların yapıtlarından çizgi - roman biçimine çevrilmiş öyküler. Bu bölümü uzun süre devam ettireceğinizi umarım. Kitap, pul gibi köşeler de ilgimi çeken bölümler arasında. Doğrusu sıkmadan, eğlendirerek okul dışı bazı bilgiler vermeyi çok iyi başarıyorsunuz. Bunun böyle devam etmesini istiyorum. Kumbara'ya uzun yaşantılar.

YILMAZ HIZLI/İzmit-Kocaeli

● *Dergimize gösterdiğiniz yakın ilgiye teşekkür ederiz. Sizlerin istekleri bize yol gösteriyor.*

Kumbara Dergisini her ay ilgiyle izliyorum. Sizden isteğim: Atatürk'ün Görüşleri Hakkında bilgi; fen, sosyal, Türkçe ve matematik ile ilgili testler. Bunu yalnız ben değil, 5 arkadaşımla yazıyoruz. Kumbara dergisinde Zehra Ablam ve Ben köşesini kaldırıp yerine başka şey koyunuz.

ZAFER ÜNAL/Safranbolu-Zonguldak

● *Mektubunuza teşekkür ederiz. Atatürk'ün Görüşlerini de kapsayan ayrı bir ek vermek için çalışmalar yapmaktayız. "Zehra Ablam ve Ben" ise pek çok arkadaşınızın en sevdiği sayfalardan biri. Bu yüzden şimdilik o sayfayı değiştirmeyi düşünmüyoruz.*

Derginiz çok güzel ve beğeniyorum. Benim isteğim, derginizin içersinde MİNİ GAZETE ile birlikte fasikülü küçük ansiklopedi oluşturup yayınlamanız. Ayrıca boş vakitleri değerlendirmemiz için "Bilmece - Bulmaca- Eğlence" yerlerini genişletmeniz, gerekli olmayan yerleri kaldırıp derslerle ilgili test koymanızı rica ederim.

ALİ OSMAN AK/
Suluova- Amasya

● *İlginize, önerilerinize çok teşekkür ederiz. Ne yazık ki şimdilik isteklerinizi gerçekleştiremiyoruz.*

Derginizde yayınlanan şiir, fıkra, sinema, bilmece, mini ansiklopedi ve spor bölümünü çok seviyorum. Fakat spor bölümü oldukça kısa. Spor sayfasını biraz daha büyütürseniz çok sevinirim.

YAŞAR ÇELİK/ İmranlı-Sivas

AHMET TUMKAYA (Küçükesat/ Ankara) — Mektubunuzda belirtiğiniz gibi zaman zaman dikkatimizden kaçan hatalar oluyor. Amacımız bunları sıfıra indirmek. Satranç Turnuvası öneriniz ilgimizi çekti, üzerinde duruyoruz. Mektubunuzdaki bazı düşünce önerileriniz genel isteklere ters düşüyor, ama yine de gösterdiğiniz ilgiye çok teşekkür ederiz.

HARF DEVRİMİ, DUT, TUT...

ATATÜRK harf devrimini yapmasaydı ne olurdu? 1981 yılında, Latin harfleriyle okuma yazmanın ne denli kolay olduğu açıkça görüldü. Arap harfleriyle aynı kolaylık sağlanabilir miydi? Elbette hayır. Bu konuda kimsenin kuşkusu yoktu. Yine de bu yıl Milli Güvenlik Konseyi yönetiminin açtığı okuma - yazma seferberliğinde, okul çağı dışındaki yurttaşlarımızın kısa zamanda gösterdikleri başarılar buna en iyi kanıt oldu.

Elinize üç tane kibrit çöpü alın. İkisini, bir üçgenin kenarlarını oluşturacak gibi birbirine dayayın. Üçüncüyü de bu iki kibritin arasına koyun. İşte size bir A harfi! Düşünebiliyor musunuz, bu ne büyük bir kolaylıktır? Neredeyse, dört beş kibrit çöpünün yerlerini değiştirerek tüm alfabeyi yazabilecek bir kolaylık.

Atatürk, Türkiye Cumhuriyeti'ni kurduktan sonra, 9 Ağustos 1928 tarihinde Latin harflerine geçişi bildirdi. Arap harflerinden Latin alfabesine geçiş, Türk toplumuna kalkınmasında yardımcı olmak, ona hız kazandırmak olacaktı.

BİLGİSAYAR YAZISINA UYGUN HARFLER

Atatürk bu geçişi neredeyse yarım yüzyılı aşkın bir süre önce gerçekleştirdi. Bugün, İsrail'de bilim adamları İbranice'nin bilimsel ve teknolojik gelişmeleri izlemeye yeterli olmadığını söylüyorlar. Onlar da Latin alfabesini kabul etmek için bazı çalışmalar yapıyorlar. Çünkü okullarda cebir öğrenirken ya da orada da bilgisayar dili İngilizce olduğundan ortaya çıkan karışıklıkları yok etmek istiyorlar.

İsrail'in yanı sıra, Çin'de de harf devrimi için birtakım girişimler başlamış durumda. Çince'de, günlük konuşma 8.000 işaretle yazılabiliyor. Bu dili de bilgisayar diline çevirmek zorunluğu duyuluyor elbette.

"Bilim ve Yaşam" adlı Fransızca derginin son sayısında, bir Amerikan Üniversitesinde çalışan Çinli bir mühendisten söz ediliyor. Tung- Yun- Mei adlı bu mühendis, uzun çalışmalardan sonra, 8.000 işareti 187 anahtar kelimeye indirebilmiş. Bu durumda Çince de artık bilgisayar diline yatkın bir dil olabilecek.

Alfabemizin bu denli kolay olmasına karşın, ne yazık ki ülkemizde okuryazar olmayan pek çok kişi yaşamakta. Bu da Atatürk Devrimleri'nin sıkı sıkıya izlenmediğini gösteriyor. Bu nedenle, siz okul sıralarındaki çocuklar, sizlere Türkiye Cumhuriyeti devletinde sunulan öğrenim kolaylıklarının değerini çok iyi bilip bu hazinenizi çevrenizdekilerle paylaşmalısınız.

BİÇİME VE ÖZE AİT DEVRİM

1981 Ağustosunda, Harf Devrimi'nin 53. yıldönümünü kutlarken, Şapka Devrimi'nin de 56. yıldönümünü kutluyoruz.

Harf Devrimini gerçekleştiren Atatürk, halka latin harflerinden oluşan yeni alfabeyi öğretiyor.

9 Ağustos 1928'de, Istanbul'da Sarayburnu'nda düzenlenen bir gecede, Atatürk Harf Devrimi'ni halka açıklamış ve Arap harfleri yerine Latin harflerine dayalı bir alfabe kullanılacağını söylemişti.

Bu yazımızda, Harf Devrimi'nden söz ederken, Şapka Devrimi'ni de ekle-

memizin nedeni, her iki devrimin de Ağustos ayı içinde gerçekleştirilmesi değildir. Atatürk'ün, yalnız biçimsel değil, öze ait devrimlerin de başlama-

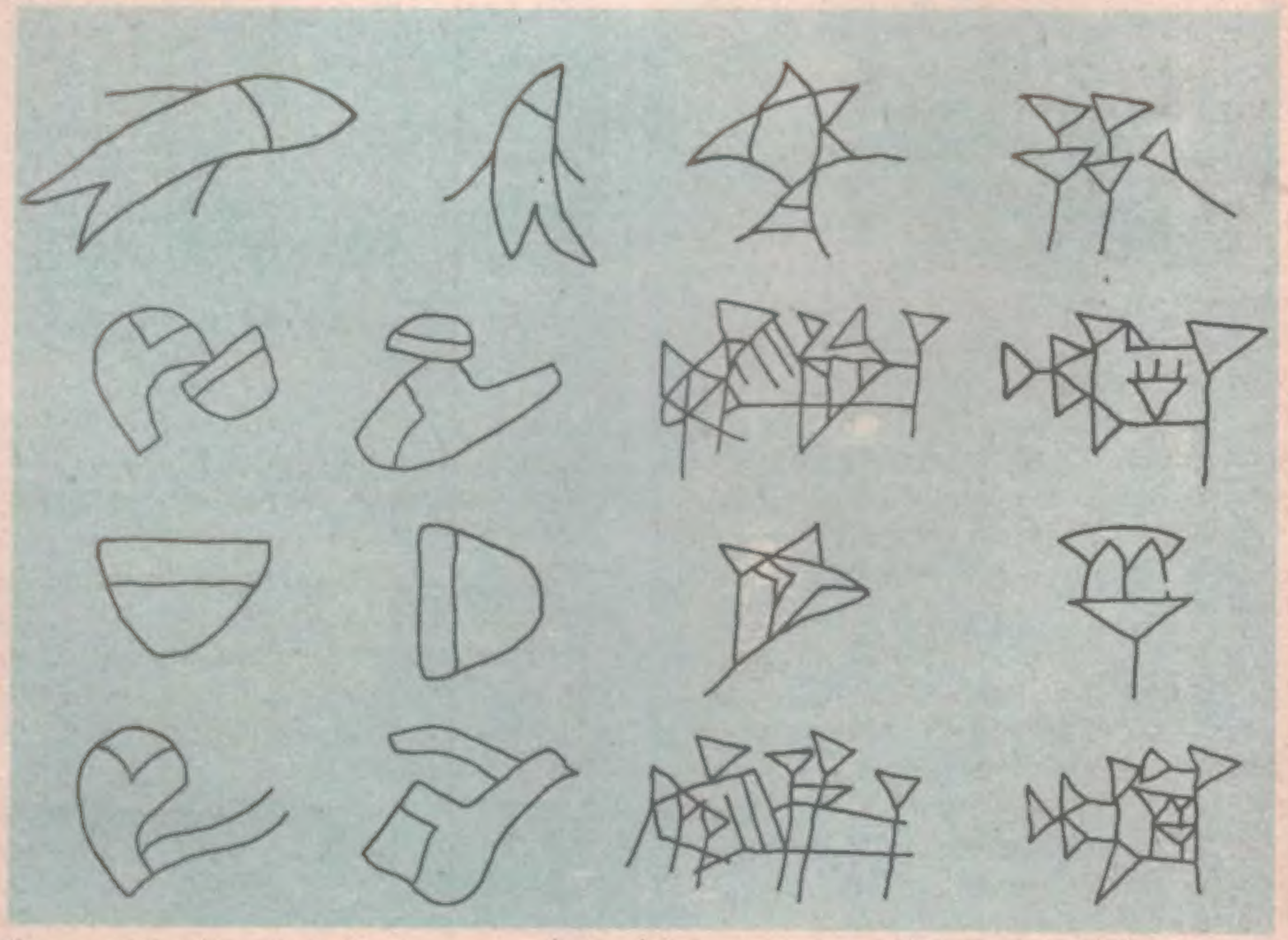

Önce şekillendirmelerle başlayan, sonra Asurlular tarafından geliştirilen bir çivi yazısı örneği. Yukarıdan aşağı doğru işaretler sırasıyla BALIK, YEMEK, YİYECEK ve İÇECEK anlamındadır. Soldan sağa ise, aynı sözcüğün giderek gelişen anlatım biçimleri görülmektedir.

Çin resimlerinde, çoğunlukla tablonun bir parçasını oluşturan süslemeli yazılarla bir şiir kıtasına rastlanır.

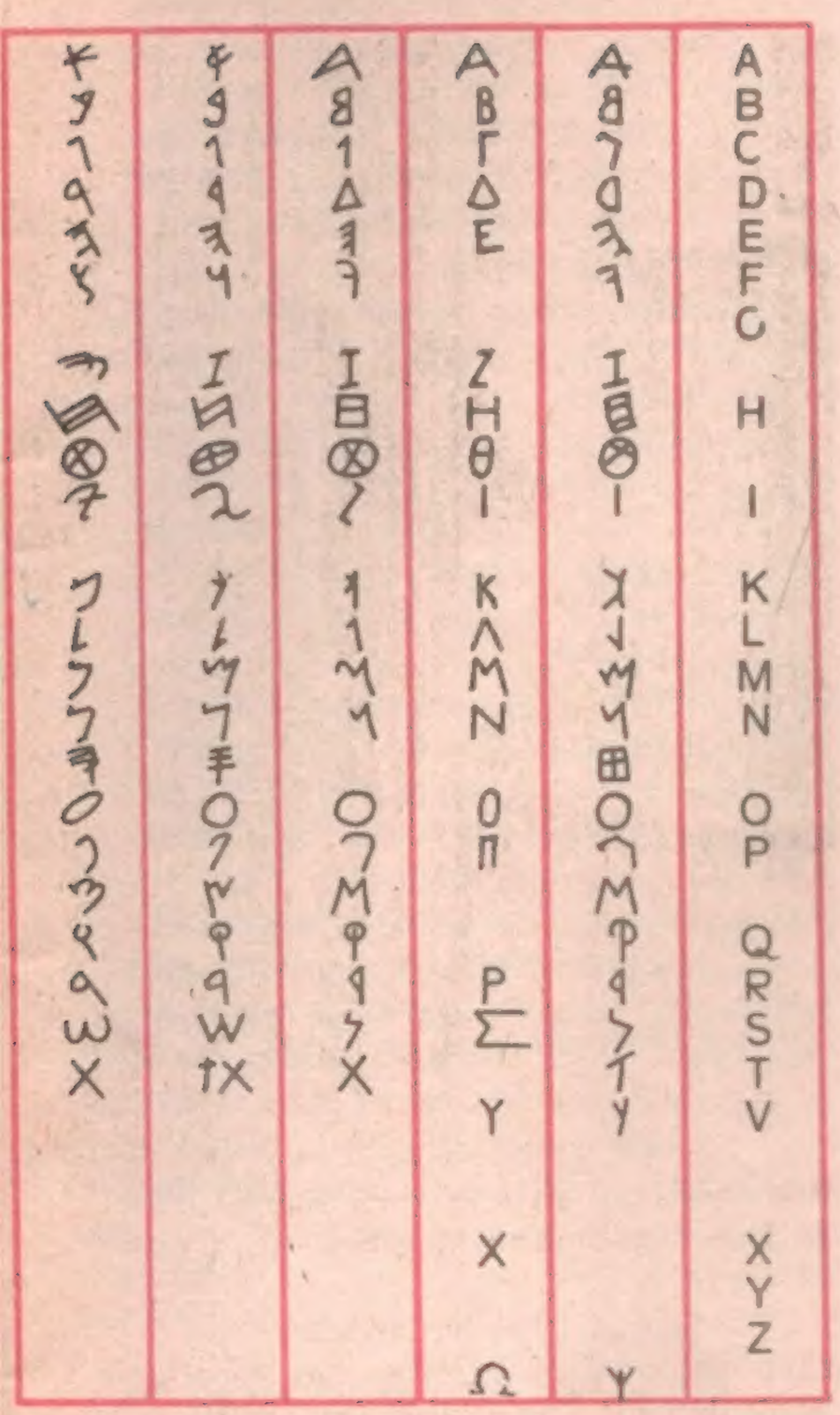

sını sağlayan kişi olduğunu göstermek içindir.

Türkiye İş Bankası, bu yılın Mayıs ayında, Uluslararası Atatürk Sempozyumu düzenledi. Bu sempozyumda, Atatürk'ün batı dünyasının şapkasını, batılı giysileri benimsemek gibi yalnızca biçime ait devrimlerle yetinmediği, gerçekte öze dönük devrimler yaptığı uzun uzun açıklandı, anlatıldı.

Biz de bu yazımızı şu noktayı vurgulayarak bitirebiliriz: Şapka Devrimi biçime aittir, ancak, kökü çağdaş teknolojiye ayak uydurma ya da uydurmama noktasına dayanan Harf Devrimi öze aittir. İşte Atatürk böylesine büyük bir devrimi gerçekleştirmiştir. Harf Devrimi, biçimsel görünse de, bakın, ucu bir toplumun hızla kalkınması şansını kazanması ya da yitirmesine dayanıyor. Yüzyıllar ötesine dayanacak bir uzantıyı görebilmek ne denli önemli!

Alfabenin kolay, 29 harfli oluşu, dilin yazıldığı gibi okunması da yetmiyor. Kültür ağacı sürekli bakılıp beslenmelidir. Gelişmesine olanak sağlanmalıdır. İçinde bulunduğumuz mevsimin yemişlerinden, örneğin dut alırken, satıcı size hâlâ, "dutsana şu dartıyı" gibisinden bir söz ederse, o dutun tadı madı kaçıyor çocuklar!

Reşit Aşçıoğlu

TÜRKİYE İŞ BANKASI ATATÜRK'ÜN BUYRUĞU İLE KURULDU

Türkiye İş Bankasının açılışında, günün Başbakanı İsmet Paşa (İnönü), Banka Genel Müdürü Mahmut Celâl Bey (Bayar) ile.

"Büyük Zafer"le sonuçlanan Kurtuluş Savaşı'ndan sonra Gazi Mustafa Kemal ekonomi özgürlüğü savaşına girmenin gerektiğine inanmıştı. İşte bunun için güçlü bir ulusal bankanın kurulmasını istiyordu. Bunun gereğini 18 Şubat 1923 tarihinde İzmir İktisat Kongresi'ni açarken belirtmişti. Vermiş olduğu buyrukla bankanın kuruluş hazırlıkları çok kısa sürede tamamlanmıştı. Atatürk, TÜRKİYE İŞ BANKASI'nın 26 Ağustos 1924 günü kurulmasını istedi ve gişeler, dört gün sonra 30 Ağustos Zaferi yıldönümünde halka açıldı. Bankanın açılış töreni bir başka anlamlı güne alındı; İzmir'in kurtuluşunun ikinci yıldönümüne, 9 Eylül 1924 gününe denk getirildi. Bütün bu tarihler rastlantı değildi. Atatürk, "Büyük Taarruz"la "Büyük Zafer"e erişen ve bir bakıma İzmir'de sonuçlanan Kurtuluş Savaşı'na benzer bir savaşı bu kez ekonomik bağımsızlık alanında açmıştı. Bugün, ülke ekonomisinde oldukça önemli bir yeri olan TÜRKİYE İŞ BANKASI, işte bu savaşta zafere ulaşmak için ATATÜRK'ün buyruğuyla kurulmuştu.

Numaracı AFACAN

EROL ERDOĞMUŞ

Pazar sabahıydı. Pencereden dışarıya bakıyordum. Küçük kardeşim Çetin oyuncaklarıyla oynuyor, babam gazetesini okuyordu. Annem ise mutfaktaydı. Birden, kurt köpeğimiz Afacan'ın topallayarak bahçede dolaştığını gördüm:

— "Afacan topallıyor, baba" dedim; "nesi var acaba?".

Babam gazetesini bırakarak pencereye gelirken, Çetin yanı başımda bitmişti bile. Afacan'ın sendeleye sendeleye yürüyüşünü onlar da gördüler.

— "Gidip bir bakalım, ne olmuş anlayalım," dedi babam. Çetin'le ben koşarak merdivenleri indik. Babam arkamızdan geliyordu.

— "Afacan!.. Afacan!.. Gel buraya!..." diye seslendim. Topallayarak yanıma geldi. Başını okşadım. Sırtını sıvazladım.

— "Kaldır bakayım patini..." dedi babam. Afacan aksayan ayağını kaldırmaz mı? Babam köpeğin ayağını veteriner gibi bir güzel inceledikten sonra yüzünü buruşturarak:

— "Ayağı ezilmiş zavallının" dedi, "kırılmış ya da çatlamış olabilir. Koş ilk yardım çantasını getir, pansuman yapalım!..."

Bir solukta merdivenleri çıktım. Evin içinde oradan oraya koşuyor, telâşla ilk yardım çantasını arıyordum. Oysa ilk yardım çantasının yeri belliydi. evimizde. Telâşımdan hatırlayamıyordum. Neyse bulabildim çantayı. Bir solukta indim merdivenleri. Babam yarayı oksijenli suyla bir güzel temizledi. Tentürdiyot sürünce canı yandı Afacanın. Başını okşuyor, sırtını sıvazlıyor:

— "Korkma Afacan, korkma... Şimdi geçer acısı" diyordum. Çetin de okşuyor, seviyordu onu bir yandan. Sevip okşamalarımızdan, tatlı sözlerimizden duygulanan Afacan, pansumandan sonra peşimizi bırakmadı. Topallaya topallaya merdivenleri çıktı, bizle beraber oturma odasına geldi. Annemin hazırladığı kahvaltı sofrasına otururken, kocaman bir parça sucuk verdim Afacan'a. Karnını doyurur doyurmaz mindere kuruldu, derin bir uykuya daldı.

Oyuncaklarıyla oynamaya başlarken Çetin'e:

— "Yavaş oyna. Afacan hasta. Gürültünden uyanmasın sakın" dedim. Afacan bir süre sonra uyanarak oyuna katıldı. Onu görünce ben de girdim oyuna. Afacan yan gelip yatmadığı derin uykuya dalmadığı zamanlar topallaya topallaya oynuyordu bizimle. O uyurken evde çıt çıkarmıyorduk. Hastaydı çünkü. Sendeleye sendeleye oynayışından belliydi hastalığı... Ben ve Çetin, günlerce yemeklerimizden artırdıklarımızla ziyafetler çektik Afacan'a. Evin içindeyken tuvaletini yapabileceği öğretilen yere gidiyor, ortalığı kirletmiyordu.

Bir hafta süreyle Afacan benim, babamın, annemin ve Çetin'in göz bebeğimiz oldu. Sevgimizi topladı. Nedense bir türlü ayağı iyileşmiyordu. Ama neşesine diyecek yoktu doğrusu. Ertesi Pazar babam:

— "Bir haftadır dinleniyor Afacan" dedi, "bahçeye çıkarıp biraz yürütelim, yoksa aylaklaşacak". Minderin üzerinde yan gelip yatarak bizi süzen Afacan'ı yerinden kaldırdık. Yine topallaya topallaya oynamaya başladı bizimle. Merdivenlere doğru gelince, anladı sokağa çıkarılacağını. Yatıp yayılıverdi yere. Kaldırabilirsen kaldır. Neyse güç belâ ben başından, babam sağlam bacaklarından, Çetin kuyruğundan tutup sürükleyerek koca kurt köpeğini bahçeye indirebildik.

— "Hav!... Hav!.. Hav!.." tam bu sırada bahçede oradan oraya koşuşarak komşu köpekler, neşeli neşeli oynaşmaya başlamazlar mı? Kulakları dikiliverdi Afacanın birden... Silkinip kalktı. Fırlayıverdi elimizden... Başladı arkadaşlarıyla koşuşup oynaşmaya... Hani az önce sendeliyor, topallıyordu? Sürükleye sürükleye güç belâ bahçeye indirmemiş miydik onu? Pekî bu atlayış, bu sıçrayış, bu çeviklik neyin nesi oluyordu şimdi?

Bir süre sonra köpeklerin oyunu sona erdi. Bizim kendisini dikkatle izledi-

Resimler: MUSTAFA DELİOĞLU

ğimizi gören Afacan, birden durdu. Üzgün üzgün baktı bize. Yalancıktan topallattığı ayağını, canı acıyormuş gibi bir tavırla havaya kaldırdı. Topallaya topallaya bize doğru yürümeye başladı. Ayağı iyileştiği halde hasta numarası yapmıştı demek Afacan bize... Neden yapmıştı bunu? Sevilmek için kuşkusuz... Afacan bile, sevginin evrensel bir güç olduğunu biliyor, onsuz yapamıyordu. Sevgiye yalnız insanların ihtiyacı yoktu. Sevgi tüm canlıların ihtiyacıydı.

Afacan'a kızmadık. Bize sevginin evrenselliğini öğretmişti. Hem lâf aramızda, üzgün üzgün bakışıyla, patisini kaldırışıyla, sendeleye sendeleye yürüyüşüyle bir sevimliydi ki Afacan sormayın...

Sis ve Aydınlık

Üst üste iki gün
ortalığı sis bastı;
ne güneş göründü, ne deniz...
Ak bir örtünün altında
kıpırdaşıp durdu insan yüzleri,
yollarına gidemeyen vapurlar
acı acı öttürdüler düdüklerini.

Üst üste iki gün
pencereden bakınca
artık görünmeyen evleri düşündüm;
evlerin ardındaki parkta
artık görünmeyen ağaçları..
Camlarına güneş vururdu evlerin,
kuşlar birikirdi ağaçların dallarına.

Üst üste iki gün.
gökkuşaklarını düşündüm;
göz alabildiğine uzanan kırları...
Bir tepeye soluk soluğa tırmanınca
kır çiçekleri de gelirdi ardımdan,
sevdiğim bütün yüzleri görürdüm
dalınca bulutların kıvrımlarına.

Her yanı pırıl pırıl
bir dünyada yaşamanın
özlemini duyarak ürperdim;
ya her şeyin daha geniş
daha parlak, daha renkli olduğu
aydınlık kazanmazsa savaşı,
ya sis dağılmazsa bir daha?

KEMAL ÖZER

Atatürk yılında Türkiye
İş Bankası yazı yarışması

Atatürk ve Barış

Kumbara Dergisini sizlere sunan İş Bankanız, şimdi yeni bir girişim daha yapıyor. Doğumunun 100. yılında Atatürk'ün "YURTTA BARIŞ, EVRENDE BARIŞ" özdeyişinde simgelenen barış, insan sevgisi, toplumsal ve evrensel denge düşüncesinin öğrenciler arasında incelenmesi, araştırılması amacıyla bir yazı yarışması düzenliyor.

Yazı yarışmasının konuları, öğrencilerin bulundukları okul düzeyi için ayrı ayrı saptanmıştır.

- İLKOKUL ÖĞRENCİLERİ İÇİN "ATATÜRK VE ÇOCUK SEVGİSİ"
- ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİ İÇİN "ATATÜRK VE İNSAN SEVGİSİ"

(Lise ve Üniversite öğrencileri için ayrı yarışmalar vardır.)

1. Öğrenciler, bulundukları okul düzeyine göre öngörülen konuları araştırıp incelerken, Atatürk'ün, demeç ve benzer konuşmalarını içeren yapıtları okuyacak, tarayacak, konularla ilgili görüşleri saptayarak, konularını işleyecektir. Öğrenciler, incelemeleri sonunda yazdıkları yazılarda, esinledikleri, doğrudan yararlandıkları kaynakları belirtecek.
2. Gönderilecek yazıların sayfası, okul düzeylerine göre şöyle saptanmıştır. İlkokullar için en az 2, en çok 4 sayfa. Ortaokullar için en az 4, en çok 6 sayfa.
3. Yarışmaya gönderilen yazılar el yazısıyla değil, "daktilo" ile kağıdın bir yüzüne, iki aralıklı olarak yazılacaktır.
4. Her yazı 5 kopya yollanmalıdır.
5. Yarışmaya katılan öğrenciler, yazılarıyla birlikte, kısa özgeçmişlerini, 4,5x6 cm boyutunda bir fotoğraflarını, kayıtlı oldukları okuldan öğrenci olduklarını gösteren bir belge, adresleri ve varsa telefon No.larını da yollayacaklardır.
6. Yazıları en son gönderme tarihi 15 Ekim 1981'dir.
7. Yazılar şu adrese yollanacaktır:
   "ATATÜRK ve BARIŞ"
   Yazı Yarışması
   Türkiye İş Bankası Genel Md.
   Kültür ve Sanat Müşavirliği
   Kavaklıdere ANKARA
8. Her okul düzeyi için şu ödüller ve mansiyonlar verilecektir.
   İlkokul öğrencileri için: 1.(10.000 TL.), 2.(7.500 TL.), 3.(5.000 TL.), 5 mansiyona üçer bin lira.
   Ortaokul öğrencileri için: 1.(15.000 TL.), 2.(12.500 TL.), 3.(10.000 TL.), 5 mansiyona beşer bin lira.

KAPTAN A. MİRZA'NIN DÜŞÜNCE BOBİNİNDEN: (ÜLKER TAKIMYILDIZI TARİHİ : 2473/9 IŞIK YILI . UZAY ZAMANI 0548)

...GİZLİ GERÇEK

...ZÜHTÜ BAYAR...

HIZLIDAN NORMAL HIZA GEÇTİM. BU SİSTEMİN GÜNEŞİ SICAK VE HAYLİ PARLAK. BİLGİSAYARIM GÜNEŞİN ÖZELLİKLERİNİ ...

...SAPTIYOR. BOL MİKTARDA HELYUM ... AYRICA HELYUM PATLAMALARINA DA TANIK OLABİLİRİZ. EN ÇOK İLGİMİZİ ÇEKEN "MAVİ ...

...GEZEGEN» ... GÜNEŞE YAKIN OLAN ÜÇÜNCÜ GEZEGEN BU. DİKKAT: BU DÜŞÜNCE BOBİNİ, TOPLUMCU DÜNYALAR BİRLİĞİ...

ESKİ UZAY UYGARLIKLARINI İNCELEME ENSTİTÜSÜ ARAŞTIRMA GEMİSİ "BULUTSU III" TEN UZAYA FIRLATILMIŞTIR...

...BOBİNİ BULAN HERHANGİ BİR UZAYLI, BUNU EN YAKIN "T.D.B." RESMİ MAKAMLARINA İLETECEKTİR.

EDEBET_SADIK

1

MAVİ GEZEGENİN, ESKİ BİR UYGARLIĞIN VARLIĞI AÇISINDAN ÇOK UMUT VERİCİ OLDUĞUNU KAPTAN MİRZA VE BİLGİSAYARI GEZMİŞLERDİ. SİSTEMİN DİĞER SEKİZ GEZEGENİNİ GÖZDEN GEÇİRMİŞLER, BUNLARDAN BAZILARINDA İLKEL YAŞAMA BİÇİMLERİNE RASTLANMIŞLARDI. KAPTAN MİRZA BU YÜZDEN UMUTLA, BULUTSU III. ÜN BURNUNU MAVİ GEZEGENE YÖNELTMİŞTİ...

OKSİJEN ORANI % 21. MAVİ GEZEGENİN ATMOSFERİNİ OLUŞTURAN DİĞER GAZLARIN ORANI NİTROJEN % 78, KARBONDİOKSİT % 0,03 , ARGON % 09... ATMOSFERİN DENİZ YÜZEYİNE BASINCI CM² YE 1033,6 GRAM. GEZEGEN NORMALİN ÇOK ÜSTÜNDE IŞINIM YAYIYOR. MAVİ RENK İSE ÇOK BÜYÜK DENİZ VE OKYANUSLARDAN İLERİ GELİYOR. GEZEGENDE HERHANGİ BİR RADYO YAYININA RASTLANMADI.

KAPTAN MİRZA 'NIN AKLI % 21 OKSİJEN VE % 78 AZOT İLE NORMALİN ÇOK ÜZERİNDE IŞINIM, SÖZLERİ ÜZERİNE TAKILMIŞTI. MAVİ GEZEGENİN YÜKSEK RADYO AKTİVİTELİ BİR GEZEGEN OLMASI GEREKMİYORDU. BUNDA DOĞAL OLMAYAN BİR YÖN VARDI.

OKSİJEN ORANI YÜKSEK ORGANİZMALI CANLILARIN YAŞAMASINA PEK ELVERİŞLİ YÜKSEK IŞINIMLI BİR GEZEGEN. BÖYLE BİR ŞEY OLASI MI? BELKİ UZAYIN DERİNLİKLERİ BUNUN GİBİ ŞAŞIRTICI GÜZELLİKLERLE DOLU.

KAPTAN MİRZA "BULUTSU III."ÜN HEM İNCELEME HEM DE KOMUTA MERKEZİ GÖREVİNİ YAPAN BİLGİSAYARA YAKLAŞARAK ÜSTÜNDE "KONUŞMA" YAZILI İKİ SİYAH BİR DÜĞMEYE DOKUNDU. BİLGİSAYARIN GEZEGEN HAKKINDA BİLGİ VEREN TEKDÜZE SESİ ANSIZIN KESİLDİ.

SÖYLE BAKALIM "BULUTSU III," BİR GEZEGENİN KENDİ YAPISINA AYKIRI BİR BİÇİMDE IŞINIM YAYMASI SANA NE DÜŞÜNDÜRÜYOR...

BU GİBİ DURUMLARDA GENELLİKLE SÖZ KONUSU GEZEGENİN GENÇ OLDUĞUNU DÜŞÜNMEMİZ GEREKİR. AMA BU GEZEGEN, KENDİ KOŞULLARI İÇİNDE ORTA YAŞIN ÜSTÜNDE GÖRÜNÜYOR.

DEMEK Kİ BÜYÜK BİR NÜKLEER PATLAMA DÜŞÜNÜLEBİLİR.

ÖZETLE: GEZEGENDE GEÇMİŞ BİR ZAMANDA BİLİNÇLİ VARLIKLAR TARAFINDAN NÜKLEER BİR PATLAMAYA NEDEN OLUNDUĞU VARSAYIMININ GERÇEKLİK ORANI %92,8. DAHA KESİN SONUÇ İÇİN GEZEGENE İNMEMİZ GEREKİR.

MİRZA TELESKOPİK TELEVİZYON AYGITININ BAŞINA GEÇTİ. YAKLAŞTIKÇA GEZEGEN GÜÇ FARKEDİLİR BİR HIZLA EKRANDA BÜYÜYORDU...

KAPTAN MİRZA'NIN GÖZÜ EKRANDA BELİREN İKİ DAR BOĞAZIN ORTASINDA DEV BİR KOY GİBİ DURAN, KOYU MAVİ BİR TÜR İÇ DENİZE TAKILDI. KOYUN KUZEYDEKİ BOĞAZI. BOYDAN BOYA BİR KORDONLA KESİLMİŞ GİBİYDİ. MİRZA BU KORDONU İNCELEMEK İÇİN İYİCE ALÇALDI.

GÖRÜNTÜYÜ SAPTAYABİLDİN Mİ?

EVET. BU DOĞAL BİR YAPI DEĞİL. ÇELİK, PLASTİK, CAM VE ZIFT İLE YAPILMIŞ.

HER İKİ YANDA DA İKİ ADET ÇELİK VE BETONARME, KISMEN YIKILMIŞ BU DÖRTAYAK. YAŞAYAN İLKEL YARATIKLARIN YAPTIKLARI BİR KÖPRÜ OLABİLİR.

KAPTAN MİRZA GEMİYİ KÖPRÜ OLDUĞUNA İNANDIKLARI ŞEYİN SAĞ TARAFINDAKİ BİR DÜZLÜĞE İNDİRDİ. BULUTSU III, YUMUŞAK TOPRAĞA YAVAŞÇA KONDU...

ATMOSFER, RAHATÇA SOLUNABİLİR AMA, HAVADA YÜKSEK ORANDA RADYOAKTİF TOZ VAR. DIŞARI ÇIKILACAKSA RADYOAKTİF TULUM GİYİLMESİ, HAVANIN DA SOLUNULMAMASI GEREKİR.

MİRZA DIŞARI ÇIKACAK VE GEZEGENİN YÜZEYİNİ KENDİ GÖZLERİYLE İNCELEYECEKTİ. UZAY TULUMUNU GİYEREK UZAY BAŞLIĞINI TAKTI.

* TOPLUMCU DÜNYALAR BİRLİĞİ ESKİ UZAY UYGARLIKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ. ÜYESİ KAPTAN MİRZA, DÜNYA ZAMANIYLA 8.000 YIL SONRA BİR ZAMANLAR ÜZERİNDE ATALARININ ÇEŞİTLİ UYGARLIKLAR KURUP YÜCELTTİKLERİ DÜNYA'YA AYAK BASIYORDU...

İKİ YAKAYI BİRLEŞTİREN KORDON SEKİZ BİN YIL ÖNCE DÜNYA İNSANLARININ "İSTANBUL BOĞAZ KÖPRÜSÜ" ADINI VERDİKLERİ 1074 METRE UZUNLUĞUNDAKİ DEVSEL YAPIYDI.

AMA BU GERÇEYİ NE BULUTSU II'NİN MERKEZ BİLGİSAYARI NE DE KAPTAN MİRZA HİÇBİR ZAMAN ÖĞRENEMİYECEKTİ. KAPTAN MİRZA'NIN ATALARININ BU DÜNYADA YAŞADIKLARINI VE SEKİZ BİN YIL ÖNCEKİ NÜKLEER SAVAŞTAN ÖNCE, DÜNYADAN UZAKLAŞARAK EVRENİN ÇOK UZAK KÖŞESİNDE İKİNCİ BİR UYGARLIK KURDUKLARI GERÇEĞİNİ DE...

bitti

NECDET—SADIK

1 YAZAR 1 YAPIT

CENGİZ TUNCER

Günümüz yazarlarından olan Cengiz Tuncer, 1931 yılında Denizli'nin Buldan ilçesinde doğmuştur. Ortaokulu bitirdikten sonra hayata atılarak kendi kendisini yetiştirmeye çalışmış, gazeteciliği yanısıra senaryo yazarlığı ve film yönetmenliği yapmıştır. "Bir Cinayetin İçyüzü" röportajıyla 1962 yılında Gazetecilik Altın Kalem Armağanı'nı kazanmıştır. 1968'de Akşam gazetesi yazarlığından ayrılan Cengiz Tuncer, Aydın Emeç'le birlikte E Yayınları'nı kurmuştur. Sanat çalışmalarına şiirle başlayan Cengiz Tuncer'in ilk şiiri 1945'de İzmir'de Gençlik Dergisinde yayınlanmıştır. 1951'de üç arkadaşıyla İzmir'de Kervan dergisini çıkarmış olan Cengiz Tuncer'in kitapları şunlardır: Devrialem (şiirler, Tarık Dursun K. ile birlikte — 1951), Hacizli Topraklar (roman, 1959, 1970) ve Kerkenez (roman, 1971). Tuncer'in bu iki romanı çeşitli yabancı dillere çevrilerek yurt dışında da yayınlanmıştır.

8.7.1981'de genç denecek yaşta kaybettiğimiz Cengiz Tuncer Kandilli'de toprağa verilmiştir.

HACİZLİ TOPRAKLAR

Olay, Kesikbel'in; kimi Buldan'a, kimi Güney'e ya da Alaşehir'e bağlı olan kırk köyünden Karaahmetli'de geçer. Öldüğü günden bu yana seksen yıl geçmiş bir yiğit olan Karaahmet, resmi yazılara göre adı Kayran olan bu köyü bir zamanlar bey zulmünden kurtarmış, ama sonra Çakallar köyünden Mastan'ın ihanetine uğrayıp kurban gitmiştir. Böylece Karaahmet'in adı da zamanla bu köyün adı olmuştur.

Aradan yıllar geçer, bu hain Mastan'ın torunu da bir gün dedesinin adıyla Karaahmetli'ye çıkagelir. Romanda, bu ikinci Mastan'ın, zorba ve tefeci kişiliğiyle Kesikbel köylerini haraca kesişi anlatılmaktadır.

Bu kez de Mastan'ın kötülüklerini, bir başka yiğit köy delikanlısı olan Hasan önler. Olaylar, Hasan'ın köylülere sahip çıkma amacıyla gösterdiği çabaların çevresinde döner. Mastan, çıkarlarına engel olan Hasan'ı bir gün vurup öldürmek ister, fakat Hasan da kendisini savunmak için silaha sarılınca sonunda ölen Mastan olur. Bu çatışmada Hasan da yaralanmıştır. Araba ile kasabaya götürülürken, Mastan'ın kızı da sevdiği Hasan'ının yanındadır ve onunla birlikte gitmektedir.

Mini ansiklopedi

ARILAR SOKTUKTAN SONRA NİYE ÖLÜRLER?

Yalnız işçi arılar sokarlar. Bu dişi arılar korktuklarında ya da canları yandığında, sizi sokarlar. İğneleri küçük, zehirli birer mızrağa benzer. Uçlarında da kancaları vardır. İşte bu kancalar, sizde açtıkları yaranın içinde iğneyi tutar ve kendi uçup gittiğinde, iğne sizde kalır.

Arı soktuğu zaman, canı yanan yalnız siz olmazsınız. İğnesinden ayrılınca, bu iğnenin yeri boş kalır. Dişi arı da, gövdesindeki bu delikle uzun süre yaşayamaz. Birkaç saat sonra ölür.

KENDİ SESİNİZ SİZE NİYE BAŞKALARINDAN DEĞİŞİK GELİR?

Çoğu sesler havada dolaşırlar. Dış kulağınız bu sesleri alır. Aldığı mesajı önce iç kulağınıza sonra da beyninize yollar. Bu olaya bazen "hava duyumu" da denir. Konuştuğunuz zaman, sesinizi kemiklerinizin içinde duyarsınız. Şaka yapmıyoruz! Sesinizin sesi gövdenizin içinden gelmektedir. Kafatasınızın içindeki kemikler titreşimleri alırlar. Bu titreşimleri doğrudan doğruya iç kulağınıza yollarlar. Bu kestirme gidişe "kemik duyumu" adı verilir.

Çoğunlukla siz kendi sesinizi kemik duyumu ile duyarsınız. Ancak sesinizi teype aldığınızda, hava duyumu ile sesinizi duyarsınız ve bu ses size komik gelir. Oysa herkes her zaman sizin sesinizi hava duyumu ile duyar. Bu yüzden de size garip gelen teypteki sesiniz onlara doğal gelir.

FOSİL YAPIMI

1. FOSİL AVI

Milyonlarca yıl önce yaşamış olan dinozorlar ve diğer hayvanlar birtakım izler bırakmışlardır. Bu izlerden onların neye benzediklerini öğreniriz. Bu izler, bilim adamlarının fosil diye adlandırdıkları izlerdir. İşte şimdi size, kendi fosillerinizi nasıl yapabileceğinizi anlatmaya çalışacağız.

GEREKLİ OLANLAR

Geniş bir kap

Çamur

Deniz kabukları, tavuk kemikleri, yapraklar, ya da fosil olarak kullanabileceğiniz herhangi birşey.

YAPMANIZ GEREKEN

1. **Kabın içine 6-7 santim yüksekliğe kadar çamur doldurun.**

2. **Deniz kabuklarınızı, kemiklerinizi ve diğer ıvır zıvırı yavaş yavaş çamura atın. Bir yandan da azar azar çamur ekleyin ve her şeyin üstü çamurla kaplansın. En sonunda kabınız ağzına kadar çamurla dolu olsun.**

3. **Kabınızı ılık, kuru bir yere götürün. Kabın yüzeyinde su oluştukça, bu suyu yavaşça alın. Birkaç gün süreyle çamur iyicene kuruyana kadar bekleyin.**

4. **Çamur iyicene sertleşince içinde fosillerinizi aramaya başlayın. Yalnız çamura gömülü fosilleri kazıp çıkarırken çok dikkatli davranın. Göreceksiniz, her parça çevresini saran çamura iyicene gömülü olacaktır. Çamur sertleştikçe, kendisine gömülü olan parçanın biçimini koruyacaktır. Bu biçime de "baskı"**

Deney köşesi

denir. Birkaç tane bu baskılardan kendinize alıkoyun. Anlatacağımız diğer deneyde işinize yarayacaktır.

Genellikle, hayvanlar öldüklerinde, kalıntıları çürür. Çürüme olayı gerçekleşirse, kazıp çıkarılacak kemik olmaz. Ama bilim adamları şanslılarsa, hayvanın çevresindeki çamur ve kayalar sertleşir. Hayvan eriyip gitse de, baskısı kalacaktır. Bilim adamlarının bundan sonra ne yaptıklarını öğrenmek için, siz de ikinci deneyinize geçin.

II. FOSİL YAPIMI

GEREKLİ OLANLAR

Bir kağıt bardak ya da eski ve içi boş bir süt kutusu.

Alçı (alçıyı nalburlardan alabilirsiniz)

Su

Karıştırmak için sopa.

YAPMANIZ GEREKEN

1. **Saklamaktan hoşlanacağınız baskısı olan bir çamur parçası bulun. Eğer üzerinde baskı olan bir çamur parçası bulamazsanız, yeni bir tane yapın. Bu yapım işini çamura bir deniz kabuğu, bir kemik bastırarak gerçekleştirin, sonra da bırakın kurusun.**
2. **Kağıt kap içinde, biraz alçı ile biraz suyu karıştırın. Alçı yapmak için ne kadar su katmanız gerektiğini, alçıyı alırken de sorabilirsiniz.**

3. Yaptığınız karışımı çamurdan baskınızın içine boşaltın ve iyicene kurumasını bekleyin.

4. Kuruduktan sonra fosil kalıbınızı çamurdan çıkarın. Onu, işe başlarken elinizde olan biçimle karşılaştırın.

Artık fosil bulmak için iki yol keşfettiniz demektir. Tüm fosiller bu biçimde oluşurlar. Bir bitki ya da bir hayvan ölür ve üzeri çamurla, kumla ya da balçıkla örtülür. Nesnenin kendisi ya sertleşir ya da çürür gider. Ancak onun çevresindeki çamur ya da kaya sertleşir. Böylece, çamurun ya da kayanın içinde bir baskı oluşur. Bu baskı şeklinde ortaya çıkan biçimin kalıbını alan bilim adamları, orada bir zamanlar gömülü olan şeyin ne olduğunu öğrenirler.

Bilim adamları fosil bulmak için kazı yaparlarken, bu fosilleri kat kat bulurlar. Bir fosil ne kadar derinde gömülüyse, o kadar eski demektir. Böylece, bilim adamları, milyonlarca yıl önce yaşam nasıldı öğrenirlerken, aynı zamanda değişik katlardaki fosilleri birbirleri ile karşılaştırarak yaşamın yıllar boyunca ne biçimde değiştiğini de gözlerler.

DENEKTAŞI Bunları biliyor musunuz?

1. Değişik renklerdeki küçük seramik parçalarını yanyana getirerek çeşitli resimler yapmak, bu resimlerle de duvarları, yerleri, tavanları süslemek olasıdır. Bu sanat türü, eski Yunan'da, Roma'da ve Bizans'ta çok gelişmişti. Adını anımsadınız mı?
2. Bir İtalyan bilginidir. 1608'de doğmuş ve 1647'de Floransa'da ölmüştür. Hava basıncının varlığını ortaya koymuş ve bunu ölçmüştür. Bu İtalyan bilgininin adı nedir?
3. Olimpiyat Bayrağı üzerindeki beş halka beş kıtayı simgeler. Bu halkaların renklerini ve her rengin hangi kıtayı simgelediğini söyleyebilir misiniz?
4. Hızla giden bir otomobil sağa döndüğü zaman içinde oturanlar sola doğru savrulurlar. Otomobilin hızı ne denli fazla ise, dönüş ne kadar sert olursa bu savrulma da o derece şiddetli olur. Bu olaya fizikte ne denir?
5. Büyük Selçuklu hükümdarı Alparslan Bizans orduları önünde kazandığı zaferle Anadolu'yu Türklere açmış, ebedi bir yurt kazandırmıştır. Bu meydan savaşının adını ve hangi tarihte olduğunu anımsıyor musunuz?
6. Hammamizade İsmail efendi, klasik Türk musikisinin en büyük bestecilerinden biridir. 1778'de Istanbul'da doğmuş, 1846'da Hicaz'da ölmüştür. Günümüze ikiyüzden fazla bestesi kalmış olan bu bestecimiz hangi adla tanılır?
7. 1857'de Londra'da doğan, 1941'de Kenya'da ölen İngiliz Generali Robert Baden - Powell'in çocuklar için kurmuş olduğu bir örgüt zamanla uluslararası bir nitelik kazanmış ve bütün ülkelere yayılmıştır. Baden Powell neyi kurmuştu?
8. 17. yüzyılda yaşamış, Ceza-

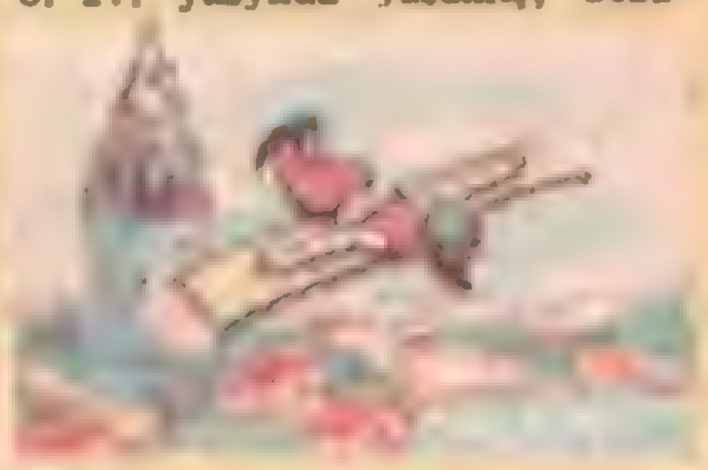

yir'de sürgünde ölmüş bir Türk bilginidir. Kanat takarak Galata kulesinden Üsküdar'a Doğancılar'a kadar uçtuğu Evliya Çelebi tarafından anlatılır. Nedir bu bilginin adı?

9. Yıldırımın yapıları yakmasına, içindekileri de yaralayıp öldürmesine engel olmak için yapıların üzerine madeni bir kabloyla toprakla bağlantısı olan bir araç yerleştirilir. Bu aracın adını ve yaratıcısının adını anımsıyor musunuz?
10. Filmlerde bazı sahneler tehlikeli olduğundan o sahnelerde asıl oyuncular oynatılmaz. Bu gibi sahnelerde asıl oyuncuya çok benzeyen çok daha cesur oyunculardan yararlanılır. Bu oyuncuya ne denir?
11. Normal bir ışık vücudumuzdan geçmez, ama "X" ışınları geçer. Güneş ışığında çektiğimiz bir fotoğraf vücudumuzun dış tarafını gösterir. "X" ışınlarıyla çekilmiş bir fotoğraf ise, vücudumuzun içini gösterir. Bu fotoğraf çekme işine ne denir?
12. 1922'de Cap'ta doğan Güney Afrikalı bir operatör, insandan insana ilk kez kalp nakli ameliyatını gerçekleştirmişti. Bu doktorun adını anımsıyor musunuz?
13. Bir mikrofon aracılığıyla aldığı sesleri ve müziği, mıknatıslama yoluyla plastik bir şerit üzerine kaydeden ve bu sesleri ve konuşmaları istediğimiz kadar dinleme olanağı veren araca ne denir?

Yanıtlar 29. sayfada

ülkemizi tanıyalım!

ARTVİN

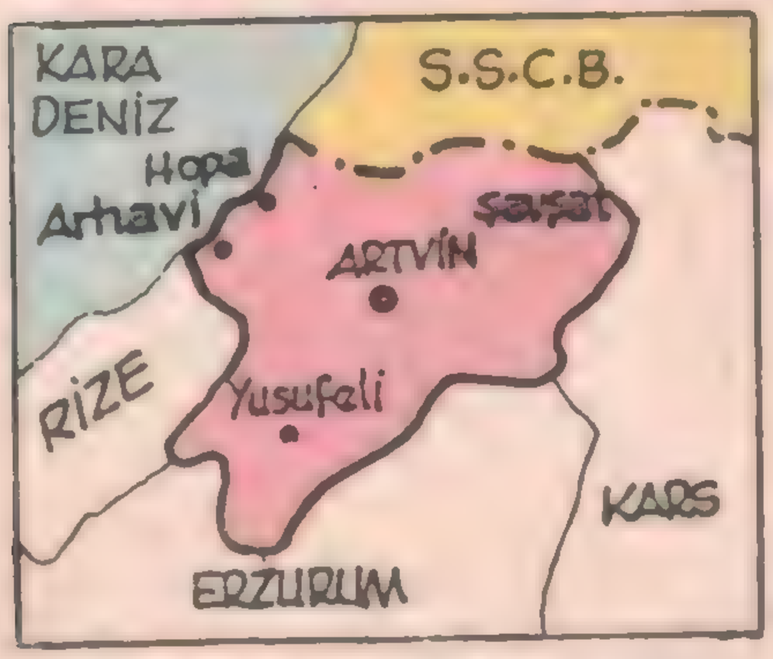

BÖLGESİ: Doğu Karadeniz Bölgesi.
KOMŞULARI: Rize, Erzurum, Kars, Karadeniz ve Sovyetler Birliği sınırı.
YÜZÖLÇÜMÜ: 7.436 km^2
NÜFUSU: 228.997
İLÇELERİ: Ardanuç, Arhavi, Borçka, Hopa, Şavşat, Yusufeli, Merkez
ÖNEMLİ YÜKSELTİLERİ: Çok dağlık bir bölgedir. Kaçgar (3.937 m.), Karçal (3.000m.),Yalnızçam (3.202 m.)
ÖNEMLİ DÜZLÜKLERİ: Arhavi ve Hopa'nın denize yakın bölümlerinde alüvyonlu topraklardan oluşan çok verimli düzlükler vardır.
ÖNEMLİ AKARSULARI: Çoruh Irmağı, Oltu ve Berta Çayları
ÖNEMLİ VADİLERİ: Çoruh, Berta, Ardanuç suları vadileri, Barhal, Murgul vadileri. Bu vadiler, dağları birbirinden ayıran çok derin vadilerdir.
İKLİMİ: Tipik Doğu Karadeniz iklimidir. Kıyıda kışlar ılık geçer ve her mevsimde yağış vardır. İç kesimlerde iklim sertleşir. Sıcaklık azalır. Yağmur kara dönüşür. Kuzeybatı rüzgârları çok güçlüdür.
BİTKİ ÖRTÜSÜ: Çok yağış nedeniyle çeşitli bitki örtüsü vardır. Dağların denize bakan yamaçlarında geniş yapraklı ağaç ormanları vardır. Aşağılarda kızılağaç kestane; orta bölümlerde meşe, gürgen; daha yükseklerde kayın; 2.000 m.'den sonra bodur çalılıklar görülür.
TARIM: Tarıma elverişli alanlar azdır. En çok buğday, arpa, mısır, nohut; mercimek, fasulye; patates, tütün; en çok da çay, meyve, zeytin ekimi yapılır.
HAYVANCILIK: En çok koyun, sonra sığır, keçi beslenir.

Berta çayı üzerinde bir köprü

ÖNEMLİ ÜRÜNLERİ: Çay önemli bir gelir kaynağıdır, ancak il ekonomisine katkısı çok büyük değildir.
MADENLERİ: Borçka ilçesinin Murgul bucağından çıkan bakır en önemli yeraltı zenginliğidir.

Barhal'da kilise

Yusufeli'nde Kilise

MESİRE YERLERİ

Artvin doğa güzellikleri bakımından ülkemizin önde gelen kentlerinden biridir. Çoruh ırmağı kıyısındaki İmparator Bahçeleri, adını Çar ailesi için düzenlenen büyük bağ ve bahçelerden alır.

Kafkasör, Artvin'den 11 km. uzaktadır ve burada ilin geleneksel boğa güreşleri düzenlenir.

ŞİFALI SULAR

Artvin, şifalı suları ile de ünlüdür. Zeytinlik bucağı dolaylarındaki Zeytinlik Çermiği mide ve barsak hastalıklarına, Ilıca köyündeki Ilıca Çermiği romatizmaya iyi gelirler.

FOLKLOR

Artvin ilinde oynanan oyunlarda Kafkas oyunlarının etkisi görülür. Ancak bu oyunlar ilimize özgü giysilerle, ile özgü biçimde oynanır.

Kadınlar üçetek, sıkman denen uzun kollu ve işlemeli bir yelek, dizlik adı verilen bol şalvar giyer, bellerine gümüş kemer takarlar. Başlarına da oyalı başörtü sararlar.

Erkekler, çoka adı verilen cepleri fişeklikli, yakasız, beli iple sarılı, sırmalı, kaytanlı ceket giyerler. Şal diye bilinen şalvarlarının arka kısımları bol, bacak kısımları ise daracıktır.

TİBET KİLİSESİ

Eski adı Tibet olan Cevizli köyünde, kayalık bir bölgede kurulmuştur. 12. yüzyılda yapılmış bir Gürcü kilisesidir. Haç planlı, yontma taştan yapılma küçük bir yapıdır. Dış yüzü sütun ve kabartmalarla süslüdür. Kubbesi yıkık olarak günümüze gelmiştir. Hamamlı, Köprülü, Bulanık kiliseleri de Artvin'in diğer tarihi yapılarıdır.

Osmanlılardan kalan en önemli yapılar ise, Kanuni Sultan Süleyman'ın yaptırttığı ve 16. yüzyıldan kalan Ardahan Kalesi, 18. yüzyıldan kalma Çayağzı'ndaki Salih Bey Camisidir.

Anadolu söylenceleri

Kafdağı ile Ağrı Dağı

Ovaları, dağları
akarsuları, gölleri ile
söylence ülkesi Anadolu'da
yüceler yücesi bir dağ vardır Ağrı;
bir de Küçük Ağrı vardır
kızkardeşi derler onun;
ikisi de alımlı
ikisi de göğe uzatır başını
ikisi de bizim.
Ararat da derler ama
ona Ağrı demek yaraşır.

Derler ki Ağrı Dağı
Kafdağı soyundadır, yiğit dağdır.
Kafdağı, o vakitler yeryüzünde
dağlar sultanıdır.
Ağrı Dağı da başkomutan
dağlar ordusuna.

Kafdağı'nın oğlu Genç Kafdağı,
Ağrı'nın kızkardeşi Küçük Ağrı ile
nişanlıdırlar daha beşikteyken,
töreleri böyle.
Ağrı Dağı, günün birinde
çekmiş ordusunu
çıkmış sefere;
o, başkaldıran dağlarla
savaşa dursun, dağlar sultanı
Kafdağı'nın
ölüm haberi yayılmış ülkeye:
sultanlık sırası Ağrı'daymış,
ama Genç Kafdağı geçmiş başa.
Ağrı Dağı, baş eğdirip bütün dağlara
dönmüş ülkeye kı ne göre?
Kafdağı ülkesi
Genç Kafdağı'nın buyruğunda!

Alınmış buna Ağrı,
tutmuş elinden kızkardeşinin
düşmüş yola;
gele gele
bugünkü yerine gelmiş,
yorgun argın
çökmüş oraya;
başını da Küçük Ağrı'nın
dizlerine koyup
dalmış uykuya.

Genç Kafdağı
elçiler göndermiş, Ağrı'ya.
"Küçük Ağrı nişanlımdır,
töremiz böyledir,
versin", diye.
Kükreyip kovmuş elçileri
Ağrı.
Genç Kafdağı, toplamış bütün
dağları
salmış üstüne, Ağrı'nın,
ama Ağrı
şöyle bir doğrulunca
kaçacak delik aramışlar.
"Öhö, öhü" diye öksürünce
ağzından dumanlar, yalımlar çıkmış;
Ağrı'nın ağzından çıkan yalımlar
o yöredeki bütün köyleri
dağları taşları yakıp yıkmış.

İşte, derler ki eskiler,
"Kafdağı haksız iş görmüştür,
kargışlıdır bu yüzden,
kavuşamayacaktır Küçük Ağrı'ya."

Ali Püsküllüoğlu

TÜRKİYE İŞ BANKASI
KÜLTÜR YAYINLARI

Türkiye İş Bankası Kültür Yayınlarının yayımlamakta olduğu Atatürk'ün Doğumunun 100. Yılı Dizisi'nde iki yeni kitap daha çıkmıştır. Yayımlanan kitaplardan birincisi Prof. Dr. Özer Ozankaya'nın "Atatürk ve Laiklik" adlı Atatürkçü Düşüncenin Temel niteliğini veren kitaptır. İkinci kitap ise kütüphaneci ve araştırmacı M. Türker Acaroğlu'nun iki cilt olarak hazırladığı "Açıklamalı Atatürk Kaynakçası"dır.

UÇURTMA

İlk uçurtmalar 5.000 yıl önce uçurulmuştu.

Bugün çok değişik biçim ve ölçülerde uçurtmalar yapılıyor.

Dünü İlk uçurtmanın ne zaman yapıldığını hiç kimse bilmiyor. Uzmanların çoğu, ilk uçurtmaların güneybatı Pasifik'te beşbin yıl önce uçurulduğunu düşünüyorlar. Bazıları da uçurtmanın doğum yeri olarak Çini gösteriyorlar.

Eski Çinliler uçurtmayı eğlence için uçurtuyorlardı. Bir sürü festivalleri vardı. Bir zaman sonra uçurtma uçurmak çok tutulan bir olay oldu. Çiftlikler bakım isterken herkes uçurtmasının peşinde dağda bayırda koşuşuyordu. Işte bu yüzden, festivaller yasaklandı. Daha sonraki devirlerde, uçurtmalar değişik işlerde kullanıldı. İnanır mısınız ki, uçurtma bir köprünün yapımında yardımcı olmuştu. 1848'de, A.B.D. ile Kanada arasında Niyagara şelalesi üzerinde bir köprü yapılacaktı. Ancak işe bir türlü başlanamıyordu. Su çok kabarıktı ve kablo bir uçtan öbür uca geçirilemiyordu. Derken bir yarışma düzenlendi. Yarışmacılar, ucu kabloya bağlı bir ipin ucundaki uçurtmayı şelalenin bir yanından öbür yanına uçuracaklardı. Genç bir çocuk, Homan Walsh, yarışmayı kazandı, ödülünü aldı.

Aşağı yukarı 80 yıl önce, Orville ve Wilbur Wright kardeşler, uçurtmanın bir kişiyi yerden havalandırabileceğini keşfettiler. 1903'te, kutu biçimindeki uçurtmayı dünyanın ilk uçağı biçimine dönüştürdüler.

Bugünü Uçurtmaların geçmişi oldukça eskidir. Bugün uçurtmalar yeni yeni malzemelerden yapılıyor, örneğin plastikten ve fiberglasdan . Amaç bunları daha yükseğe uçurtmak ve daha uzun süre havada kalmalarını sağlamak.

Hâlâ uçurtmalar çok değişik işlerde kullanılıyor. Örneğin, hava uçurtmaları rüzgârın hızını ve yönünü saptamakta işe yarıyor. Çok çok büyük uçurtmalar helikopterlerin arkasına bağlanıyor ve malzeme taşımakta bunlardan yararlanılıyor. Yine çok büyük uçurtmalar uçurtma yarışmalarında takımlar tarafından uçuruluyor. Dev bir uçurtma, onbeş kişilik bir ekibi yerden havalandırabilerek şaşkınlık yaratıyor. Dünyanın en geniş uçurtması 1936'da Japonya'da yapıldı. 3.100 kağıt tabakadan yapılan uçurtma inanılmaz derecede ağırdı. En yükseğe çıkan uçurtma ise 1967'de oldu. Amerikalı iki kişi uçurtmalarını 9 bin metreye uçurabildiler. Bu üç milden fazladır.

Ancak uçurtmaların en güzel yanı, bunlar yardımıyla rüzgârın yönünü ölçmek ya da bir dünya rekoru kırmak değildir. Güzel ve güneşli bir günde, açık havada uçurtma uçurmanın keyfi en güzel olandır.

kısa, kısa...

- Mısır'da fareler korkunç bir tehlike yaratıyor. Ekinlere zarar verdikleri gibi tavuklara, güvercinlere, hattâ küçük çocuklara bile saldırıyorlar. Mısır'da 200 - 400 milyon arası fare olduğu sanılıyor. Bu tehlike karşısında Alman, İngiliz ve İsviçre ilaç fabrikaları fareleri iç kanama ile öldürecek bir ilaç üzerinde çalışıyorlar. Yeni denenen bir ilaç sayesinde iki üç hafta içinde Mısır'da 600.000 fare yokedilmiştir.

- Lokantada garsonların sipariş alma işi artık kolaylaşıyor. Yeni bulunan, cep hesap makinesinden biraz büyük bir araçla garsonlar kızıl - ötesi ışınlarla siparişleri mutfağa ve aynı zamanda kasaya bildiriyor, bu sayede olağanüstü zaman kazancı sağlıyorlar.

- Güney Amerika'da, Şili'ye yerleştirilmiş bulunan dev bir teleskop uzayın en kuvvetli ışın kaynağının R 136a olduğunu doğrulamıştır. Dünyadan 150.000 ışık-yılı uzaklıkta olan bu süper yıldızın ağırlığının Güneş'ten 1000 kez büyük olduğu ve güneşten yüzmilyon kez daha parlak ışık verdiği saptanmıştır.

- Kalp hastalığından rahatsız olanlar ve özellikle yaşam boyu spor yapanların kullanması için yeni küçük bir araç yapılmış. Bu aleti iki elle tutunca nabız atışlarının adedi belirleniyor. Aracın gösterdiği rakam doktorun tehlikeli gördüğü noktaya gelince gerekli tedbir alınıyor. Artık bundan böyle yaşam boyu spor yapmak için koşanların elinde bir de bu araçtan göreceğiz.

FARADAY

- İNGİLİZ KİMYACISI VE FİZİKÇİSİ
- 1791'DE NEWINGTON, SURREY'DE DOĞDU
- 1867'DE HAMPTON COURT'TA ÖLDÜ.

KİMLİĞİ

19'uncu yüzyılın tanınmış bilim adamlarından olan İngiliz kimyacısı ve fizikçisi Michael Faraday, 1791'de Newington, Surrey'de doğmuş ve 1867'de Hampton Court'ta ölmüştür.

Babası demir işçisiydi. Çok kısa öğrenim görmüş olan Michael Faraday, bir kitapçının yanında çalıştığı ve bir ciltçide çıraklık yaptığı zamanlar birçok kitap okuma fırsatı bulmuştur. Özellikle kimya ve elektriğe karşı büyük ilgi gösteriyor, akşamları bilim adamlarının konferanslarına katılıyordu. Bu arada Krallık Enstitüsü'nde verilen dersleri izlemiş, sonra buraya asistan alınmıştı. 1825 yılında bu bilim kuruluşu'nun yöneticisi olmuş ve yaşamı süresince burada kalmıştır.

Bilgiye susamışlığı, yorulmak bilmez çalışmasıyla Faraday, modern bilimin ilerleyip gelişmesine yol açmış büyük, ünlü bir kişidir.

DİNAMO

1821'de elektromanyetik konusunu incelemeye başlayan Michael Faraday, bir elektrik akımının bir mıknatıs üzerindeki akımını ortaya çıkarmıştır. Bundan yararlanarak, Faraday, sürekli mıknatısların etkisi altındaki bir devreyi döndürmeyi başarmış ve böylece elektrik motorunun temel kuralını bulmuştur.

Ayrıca 1831'de, mekanik enerjiyi elektrik enerjisine çeviren elektromanyetik endüklemeyi bularak dinamonun yapılmasına yol açmış ve bu da onun en büyük buluşlarından biri olmuştur.

Bir elektrik akımının etkisiyle ortaya çıkan kimyasal ayrışımlarla ilgili olan ve kendi adı verilen Faraday Kanunları da çok ünlüdür.

ÖZELLİKLERİ

- 13 yaşlarındayken çalıştığı kitapçı Riebau'nun dükkânından her sabah koltuğunda gazeteler olduğu halde çıkar, bunları sokak sokak dağıttıktan sonra dükkâna dönerdi.
- Kitapçı Riebau, çırağının çalışmasından çok hoşnuttu. Derin öğrenme isteğini ve zekasını gören ustası bir gün şöyle dedi: "Michael, iyi çalışıyorsun, bilgi edinmek için büyük isteğin var. Sana haftada iki gün izin veriyorum, git üniversitedeki dersleri izle...."
- Michael Faraday'ın ilk buluşu, klorür gazını sıvı durumuna getirmiş olmasıdır.
- 1831'de endüksiyon akımlarıyla ilgili çalışmaları, telefonun icadına, telgrafın gelişmesine yol açtığı gibi modern elektrik, makine ve aletlerin yapılmasına da olanak verdi.
- Michael Faraday'ın bütün çalışmalarında egemen olan şey, deneylerini son derecede dikkatle ve eksiksiz yapması, üzerinde çalıştığı konu ile ilgili bütün kuramları derinine kavrayışıdır.
- Kitapçı çıraklığından başlayıp ünlü bir bilgin olan Faraday, hiçbir zaman gurura kapılmamış yoksul bir demircinin çocuğu olduğunu hiç unutmamıştır.

ATEŞ KUŞAN CANAVAR

HEY ARKADAŞLAR SİHİRBAZ GELMİŞ. TOPLANIN AKŞAMA GİDİYORUZ.

EVET KARŞINIZ-DA SİHİRBAZ NAFİ VE NUMA-RALARI.

OKUS POKUS AYNI ZAMAN-DA...

...ABRA KADABRA. Wooop!

BRAVO... ŞAK. ŞAK...

HELÂL OLSUN.

BU DA KILIÇ YEME NUMARASI.

SIRA EN BÜYÜK NUMARAM DA ATEEŞ!

VAY BE! HARİKA...

OLMAZ BÖYLE ŞEY NASIL YAPTI.

AA!

YARIN ÇOCUKLARI DA GETİREYİM DE GÖRSÜNLER.

GÖSTERİMİZ BURADA BİTMİŞTİR. İYİ AKŞAMLAR!

SON NUMARAYI NASIL YAPTI, HARET!

ŞŞST! ÇIKABİLİRSİN ARTIK MİLLET DAĞILDI!

NASILDIM USTA?

HARİKAYDIN MİNNOŞ. BAYAĞI İNANDIRICI OLDUN. YARIN GEL DE KEMİĞİNİ VEREYİM!..

SATRANÇ KÖŞESİ

TEK ŞAHI FİL VE AT İLE MAT ETMEK

Fil ve at ile mat iki aşamada gerçekleşir: 1. Rakip şah önce tahtanın kenarına götürülür. 2. Sonra filin rengindeki köşeye sürüklenir ve o köşede mat edilir. Bu mat zor durumlarda 31-37 hamle sürer. Elli hamlede mat etmek zorunlu olduğundan, gereksiz hamlelerle zaman kaybetmek beraberliğe neden olabilir.

Diyagramda fil ve at ile mat durumları gösterilmiştir.

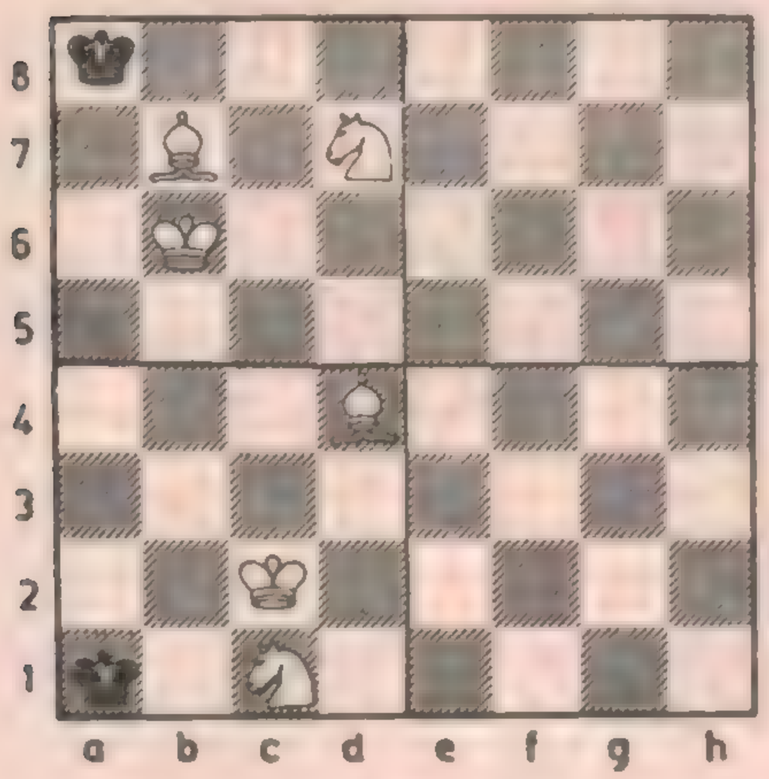

Filin renginde olmayan ve rakip şahın gidebileceği önemli kareleri, at ve şah denetlemelidir. Böylece rakip şahın oynayabileceği alan giderek kısıtlanır.

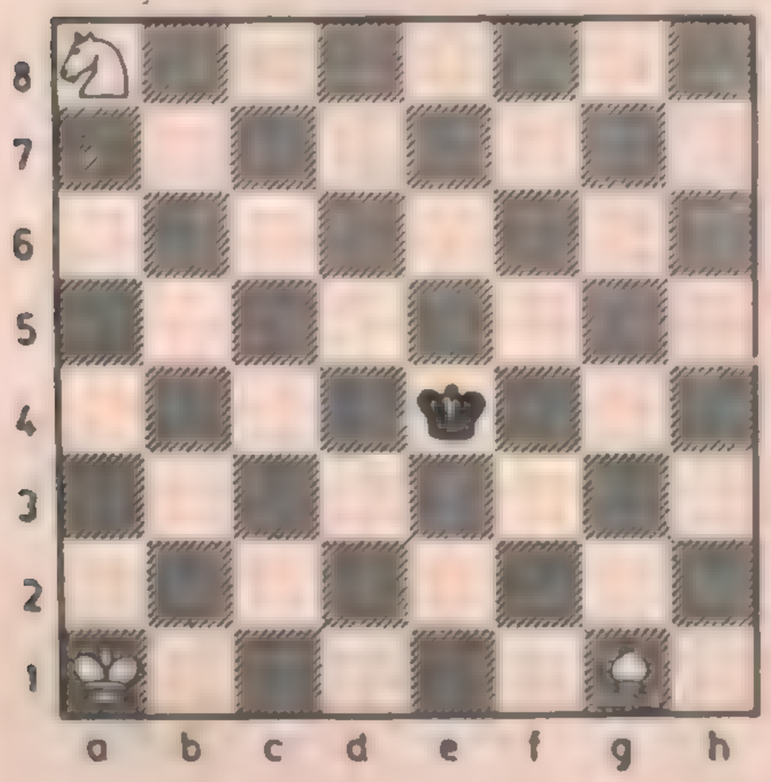

Yukarıdaki diyagramdan başlayarak fil ve at ile yapılan matı görelim: 1. Şb2 Şd3 2. Ac7 Şc4 3.Ae6 Şd5 4. Ad4 Şc4 5.Şc2 Şb4 6.Şd3 Şc5 7. Fh2 Şd5 8. Ab3 Şc6 9.Şc4 Şb6 10. Ac5 Şc6 11.Aa4 Şb7 12. Şb5 Şc8 13. Şc6 Şd8 14. Şd6 Şc8 (Siyah şah filin renginde olan köşeye yaklaşmamaya çalışıyor.) 15. Ab6+ Şb7 16. Şc5 Şa6 17. Şc6 (Bu durumda yukarıda sözü geçen 1. aşama gerçekleşmiştir. Rakip şah tahtanın kenarındadır. Bundan sonra fil siyah kareleri denetleyecek ve bekleme hamleleri de yapacaktır. At "b6 — d5 - b4 — d3 — b2" karelerinde zikzak biçiminde hareket edecektir. Beyaz şah ise c dikeyinde 4 hamle oynayacak ve böylece siyah şah filin rengindeki a1 köşesine gitmek zorunda kalacaktır.) Şa5 18. Fd6 Şa6 19. Fb8 Şa5 20.Ad5 Şa4 21. Şc5 Şb3 22. Ab4 Şc3 23. Ff4 (Fil d2 karesini denetliyor.) Şb3 24. Fe5 (b2 ve c3 karelerini denetliyor.) Şa4 25. Şc4 Şa5 26. Fc7+Şa4 27. Ad3 Şa3 28. Fb6 (Bu bekleme hamlesi zaman kazandırmaktadır. Bu durumda siyah şah a4 karesine giderse at b2 karesine gelebilecektir. Siyahın Şa2 oynaması halinde, Beyaz önce Şc3 oynayacaktır.) Şa4 29. Ab2+Şa3 30. Şc3 Şa2 31. Şc2 Şa3 32. Fc5+Şa2 33. Ad3 Şa1 34. Fd6 (Siyah şahın a2 karesine gelmesini beklemek amacıyla yapılan bir hamle. 34. Ac1? çünkü pat.) Şa2 35. Ac1+ (Önceki bekleme hamlesi sayesinde at c1 karesine "Şah!" tehdidi ile geldi.) Şa1 36. Fe5+mat.

TEK ŞAHA KARŞI İKİ AT

Doğru bir savunmaya karşı iki at ile mat olamaz. Köşede hatalı bir hamle yapılırsa mat olabilir.

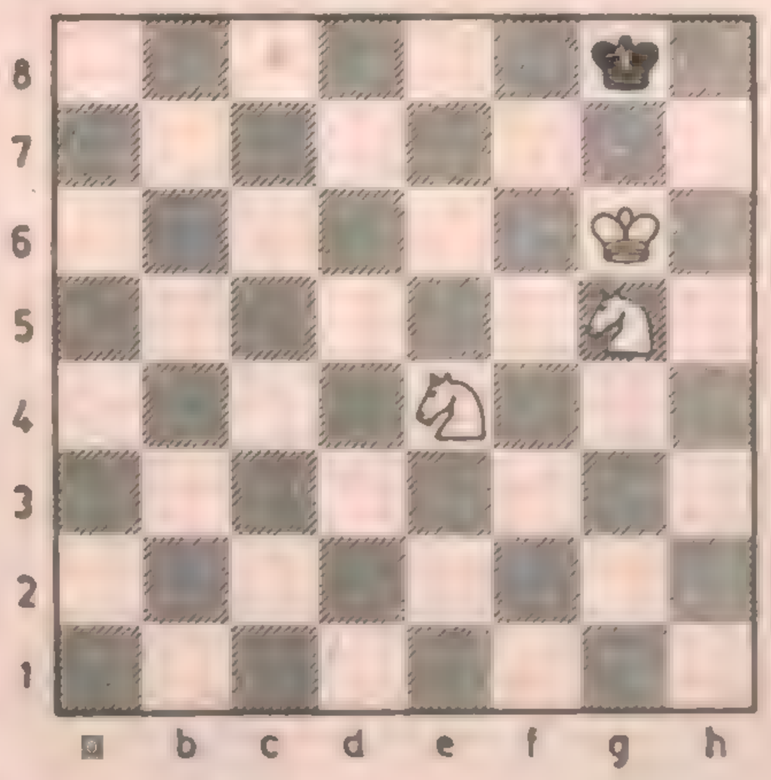

1. Af6 + Şf8 beraberlik. (1.., Şh8? 2. Af7 + mat.)

Satranç konusuyla ilgili olarak sorunlarınız varsa ya da öğrenmek istediğiniz bir şey varsa bize çekinmeden yazabilirsiniz. Ateş Ülker ağabeyiniz sorularınızı yanıtlayacaktır.

PROBLEMLER

Problem: 1

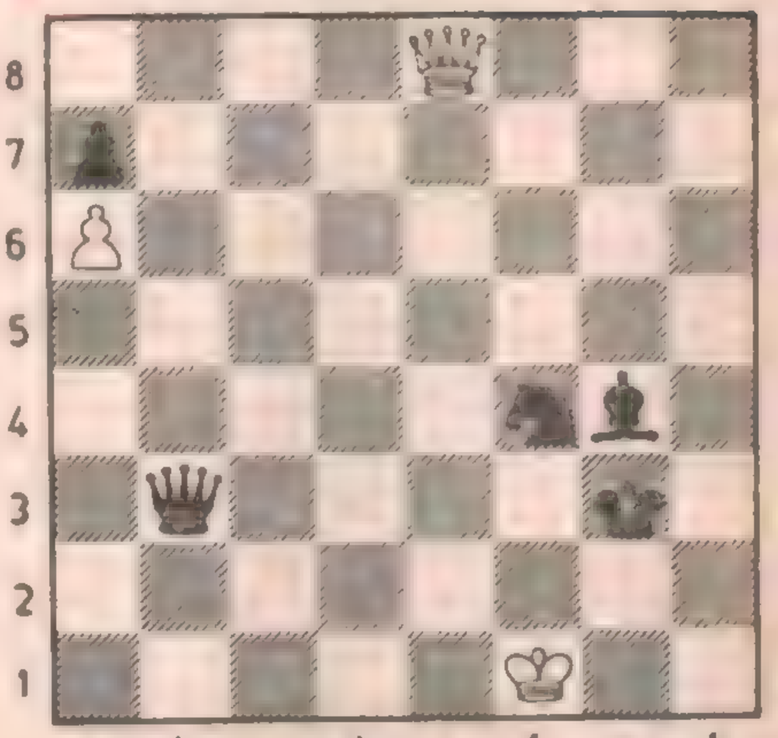

Beraberlik

Açıklama: Çözümünde mat hamlesi bulunmayan problemler için Etüd, oyun sonu, Kombinezon gibi çeşitli terimler kullanılır.

Beraberlik etüdlerinde genellikle taşları az olan taraf, rakibin taş üstünlüğüne rağmen beraberliği sağlar. Diyagramda Beyaz, Siyahın üstünlüğüne rağmen, hamle sırası kendisinde olduğundan berabere yapabilmektedir.

Problem: 2

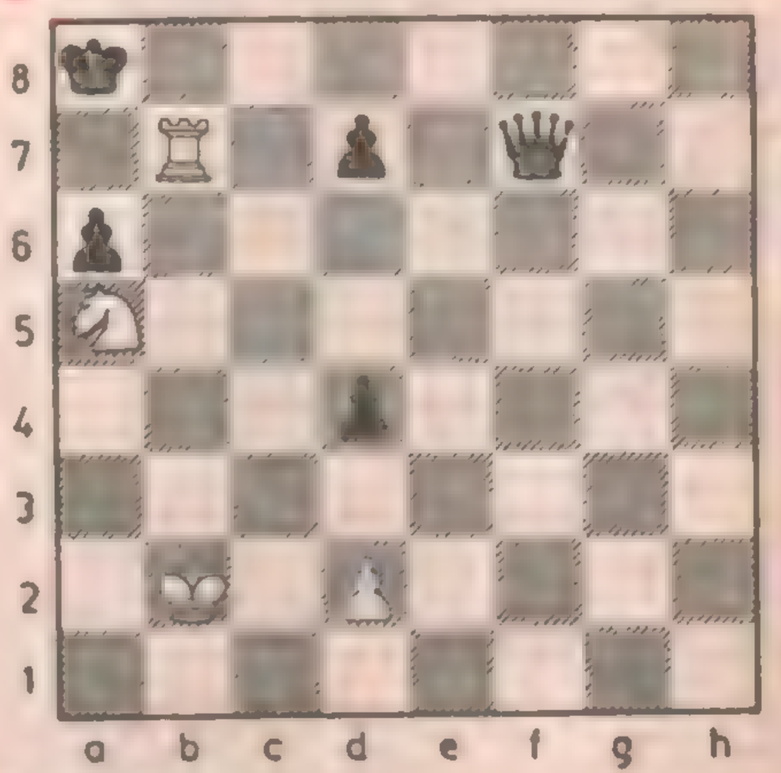

Beyaz kazanır

Problem: 3

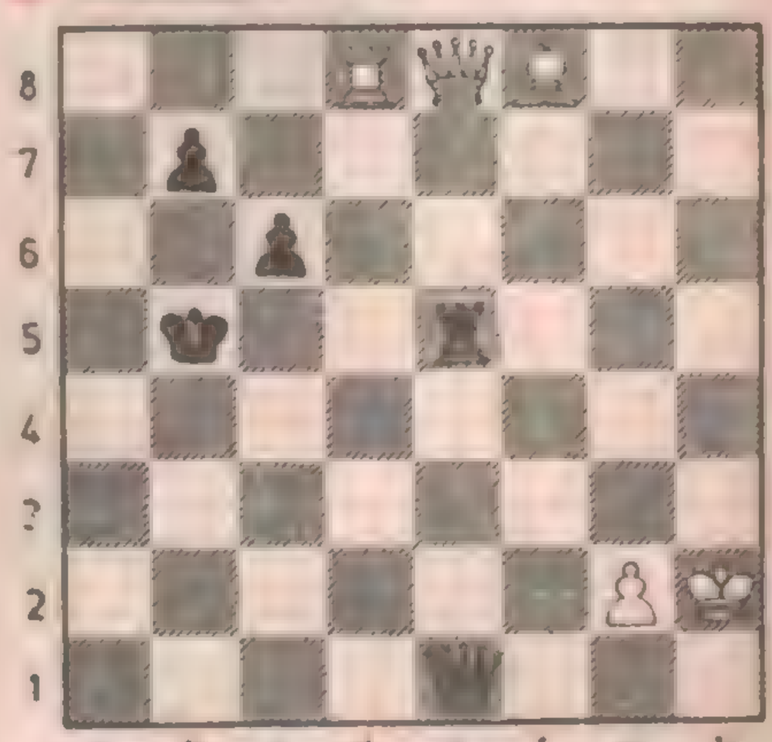

Beyaz kazanır

Yanıtlar 29. sayfada

Pul

ATATÜRK PULLARI

46.-- 28 Kasım 1979— Küçük boyutlu ATATÜRK SÜREKLİ POSTA PULLARI

Beş serilik serinin son iki pulu 28 Kasım 1979 günü tedavüle çıkarılmıştır. Pullardan biri 7 1/2 lira koyu sepya diğeri 10 liralık pembe renklidir. Her iki pul sürekli olarak postada geçerli kalacaktır.

47.— 25 Nisan 1980 — Küçük boyutlu ATATÜRK SÜREKLİ POSTA PULLARI .

Ulaşımda gerekli olan 50 kuruşluk ve 20 liralık iki pul 25 Nisan 1980 günü tedavüle çıkarıldı. Bu pullar sürekli olarak postada geçerli kalacaktır.

48.— 22 Ağustos 1980 — Küçük boyutlu ATATÜRK SÜREKLİ POSTA PULLARI

1979 yılında tedavüle çıkarılan küçük boyutlu 2 1/2 ve 7 1/2 liralık pulun rengi ise açık şarabı olarak değiştirildi. Bu pullar sürekli olarak postada geçerli kalacaktır.

49.— 10 Aralık 1980 — Küçük boyutlu yeni tip ATATÜRK SÜREKLİ POSTA PULLARI

100 — 100'lük tabakalar halinde ve iki tabaka arasında köprü tabir edilen ve üzerinde "1980 Sürekli Seri Pulları" yazısını taşıyan perfore edilmiş bir band bulunmak üzere bastırılan 5 pul 10 Aralık 1980 tarihinde tedavüle çıkarılmıştır. Pullar sırası ile 10,20, 50,75 ve 100 lira değerindedirler. Her bir pul postada sürekli geçerli olacaktır.

50.— 4 Şubat 1981 — ATATÜRK SÜREKLİ POSTA PULU

Ulaşımda şiddetle gerekli olan 10 liralık pul 4 Şubat 1981 tarihinde tedavüle çıkarılmıştır. Pul kare olup 26x26 mm. boyundadır. Bu pul sürekli olarak geçerli kalacaktır.

51.— 3 Haziran 1981 — Sürşarjlı ATATÜRK SÜREKLİ POSTA PULLARI

1972 yılında tedavüle çıkarılan 110 kuruşluk açık mavi renkli ve 1976 yılında bastırılan 400 kuruşluk yeşil mavi renkli pullar günün posta ücretlerini karşılayamadığı için ve PTT'nin elinde çok fazla bulunduğundan bu iki pul 10 lira ibaresi ile sürşarj edilerek 3 Haziran 1981 günü tedavüle çıkarılmıştır. Bu iki pul postada sürekli olarak geçerli kalacaktır.

52.— 15 Temmuz 1981 — ATATÜRK SÜREKLİ POSTA PULU

15 Temmuz 1981 günü satışa çıkarılan iki renkli 7 /1/2 lira kıymetinde ATATÜRK portreli sürekli posta pulu 20,5 x 25 boyutundadır. Bu pul sürekli olarak kullanılacaktır.

KIBRIS TÜRK FEDERE DEVLETİ

16 — 25 Kasım 1981 tarihleri arasında Kıbrıs Türk Federe Devleti tarafından Lefkoşe'de düzenlenecek ATATÜRK Pul Sergisi nedeniyle 19 Mayıs 1981 günü 20 lira değerinde bandletli bir pul serginin tanıtılması için çıkarılmış bulunmaktadır. Bu pul Kıbrıs Türk Federe Devleti PTT'si tarafından postada sürekli geçerli kalacaktır.

Pulun tedavüle çıkarıldığı 19.5.1981 günü Kıbrıs Türk Federe Devleti Posta Müdürlüğü tarafından hazırlanmış olan özel zarflar üzerinde yine özel hatıra damgası ile damgalanmıştır.

Kasım ayında Kıbrıs Türk Federe Devletinde açılacak ATATÜRK PUL SERGİSİ Pul Sergilerinin ilki olacaktır. Bu sergiye çok sayıda müsabık katılacağı şimdiden yapılan başvurulardan anlaşılmaktadır. Sergi Organizasyon Komitesine sonsuz başarılar dileriz.

SELİM ULUÇ / Acılar — Istanbul
NİHAT SAVAŞ / Kasımpaşa — Istanbul

Sahte pulları anlamak bir uzmanlık işidir. Bu iş için özel makineler vardır. Sizin seçeceğiniz en kolay yol gerçek bir pulla elinizdeki pulu karşılaştırmaktır. Pullar elle tutulmamalıdır. Bu iş için hazırlanmış klasörlerde saklanmalıdır. Pulların dantelleri kopmamalı, altındaki zamkı temiz kalmalı ve pullar kırık olmamalıdır.

Kitap

ÇOCUKLAR İÇİN SATRANÇ-ŞAH- ve -MAT- Robert Danielson - Türkçesi Ulker Livaneli- Çizimler Mats Andersson- ŞAH: 80 sayfa, 75 Lira; MAT: 96 sayfa, 75 Lira.

Satranç öğrenmek isteyenler için, şimdiye kadar hazırlanmış en güzel kitaplardan ikisi.

İlkokul öncesi ve ilkokul çağındaki çocuklar için hazırlanmış, ancak ileri yaştakiler de bu kitaplar yardımıyla çok kısa sürede satranç öğrenebilirler.

Hindistan'da keşfedildiği ve dünyaya oradan yayıldığı sanılan satranç, günümüzün en sevilen oyunlarından biri.

Çocukların eğitiminde en çok önemli ve etken bir oyun. Belli kurallara bağlı; oyunda hile yapmak olanaksız, oyuncular birbirlerine karşı saygılı olmak zorunda. Sabır ve zeka işi.

Böylesine güzel bir oyunu, ancak bu iki güzel kitap size kolayca öğretecek. Salık veririz.

BİLMECE BULMACA EĞLENCE

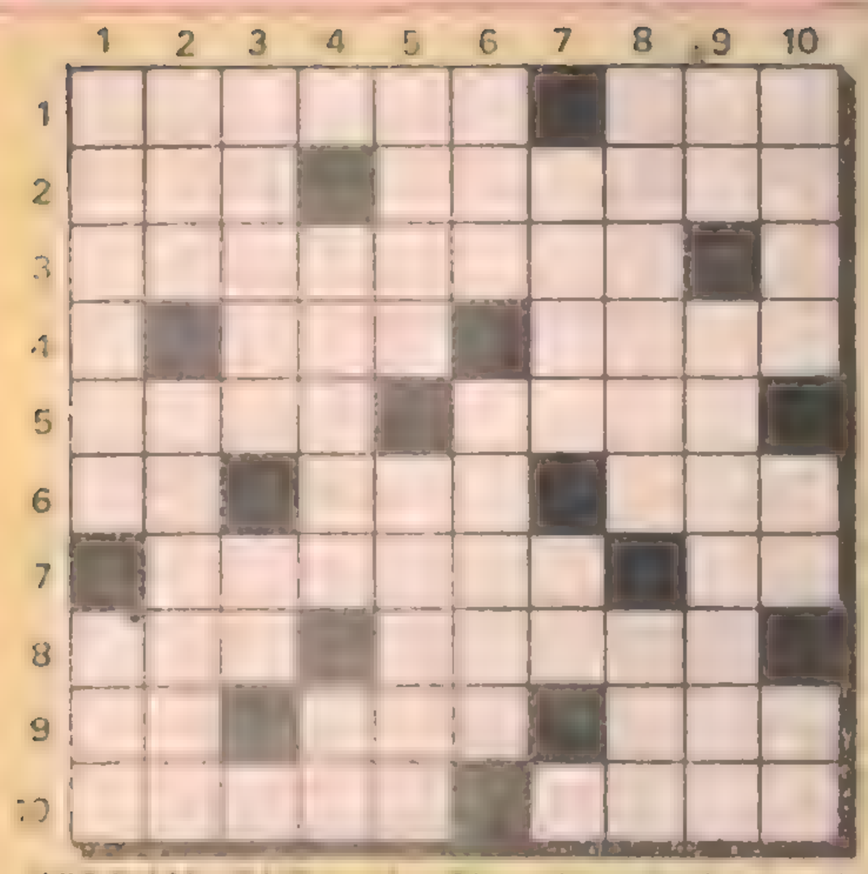

SOLDAN SAĞA: 1- Unsurdan özel ekmek yapılan bir tabak tatlısı. DUYGU ile eş anlamlı bir sözcük, 2- Doğum sırasında anaya gerekli hizmetleri yapan kimse.. Tırnak yöresindeki yumuşak kısımların yangısından (iltihâbından) ileri gelen ağrılı şiş, 3- Şekerli meyve ezmesi, 4- Tasa ve kaygı.. Anlam, 5- Bir ay adı.. Duvarlara harç sürmeye yarayan sıvacı aleti, 6- Eski Mısır'da bir Güneş Tanrısı...UYUMAK'tan bir emir.. Sıcaklık ve hararet, 7- Askerlerin bellerinde taşıdığı ve üzeri aba kaplı olan su kabı... Alevden ya da dumandan bulaşan karalık, 8- Rüzgâr... Bir erkek adı, 9- YÜZ METRE KARELİK alan ölçüsü birimi.. ÇİZGİ ile eş anlamlı bir kelime.. Damarlarımızda dolaşan kırmızı sıvı, 10- Çoban çalgısıdır.. İlkçağda şehir devletlere verilen ad.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1- MERKEZ denilen bir noktadan aynı uzaklıktaki ve aynı düzlemdeki noktaların oluşturduğu kapalı eğri (ya da, bir daireyi çevreleyen kapalı eğri çizgi).. Tibet'te yaşayan bir sığır türü, 2- Bazı yörelerimizde ABLA anlamında kullanılan bir sözcük.. Film çekme makinesi, 3- Kamu hizmetlerine harcanmak üzere devletin kazancı olan tüm vatandaşlardan aldığı para (devletin başlıca geliri)... Kırmızı, 4- Fil cinsinden prehistorik bir hayvan... Alan ölçüsü birimi olan HEKTAR'ın kısa yazılışı, 5- Din kitaplarına göre ilk yaratılan insan... Yasaya uygun, yasa ile ilgili anlamında bir sözcük, 6- Bir piyeste ya da bir filmde oynayarak bir kişiliği canlandıran oyuncunun söylemesi gereken sözlerin ve yapması gereken hareketlerin genel adı... Bir erkek adı, 7- Güney Amerika'da yaşayan ve kızınca tükürmesiyle ünlü olan bir hayvan... ALMAK'tan bir emir, 8- Hatâsı olan ya da içinde yanlışlık bulunan... Bir sayı, 9- Bir iyelik eki... ÖĞÜT ile eş anlamlı bir kelime, 10- Kafeste de beslenebilen ötücü bir kuş... Sahip, iye anlamında bir sözcük... HANGİ ŞEY anlamına gelen bir soru

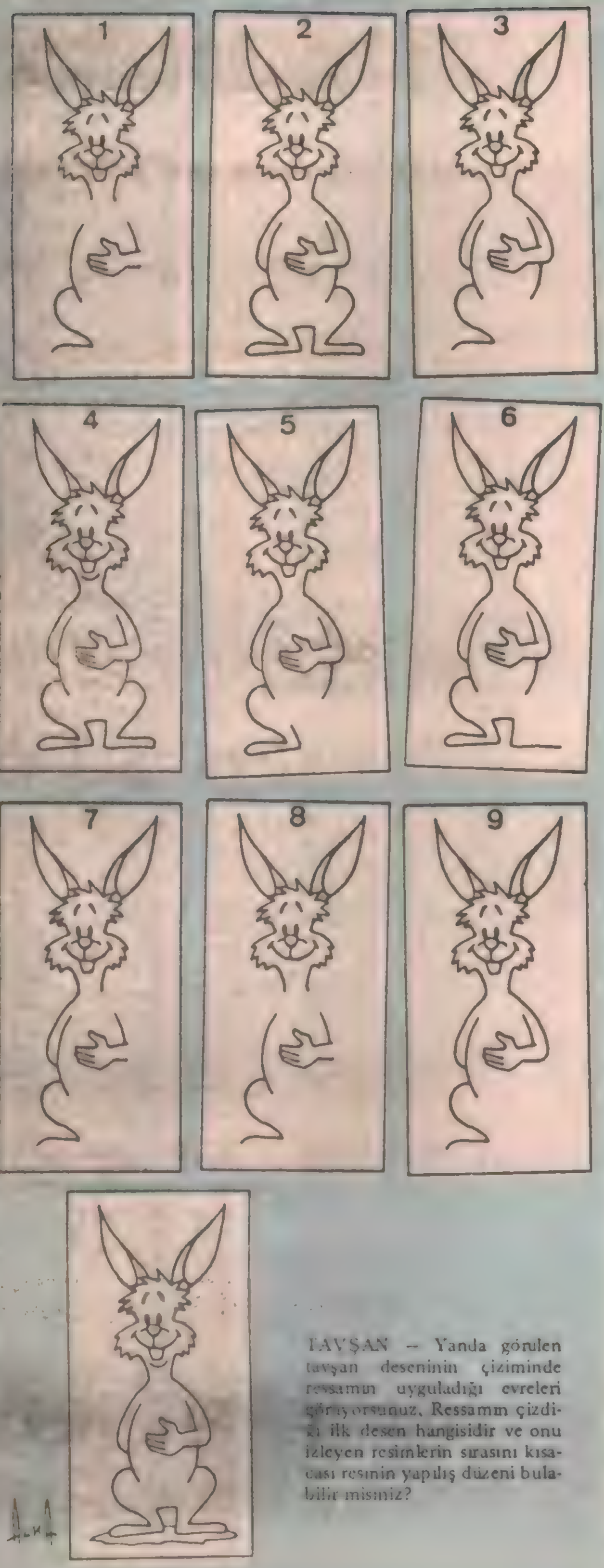

TAVŞAN – Yanda görülen tavşan deseninin çiziminde ressamın uyguladığı evreleri görüyorsunuz. Ressamın çizdiği ilk desen hangisidir ve onu izleyen resimlerin sırasını kısacası resmin yapılış düzeni bulabilir misiniz?

GİZLENEN ÜÇ HAYVAN — Bir nokta ile işaretlenmiş bölmeleri karalarsanız [illegible] hayvanların adları söylemek artık size kalıyor.

KIZILDERİLİLER — Sekiz kızılderili [illegible] suraları, geliş düzenleri değişmiş. Kısacası şeflerin gölgelerini bulabilir misiniz?

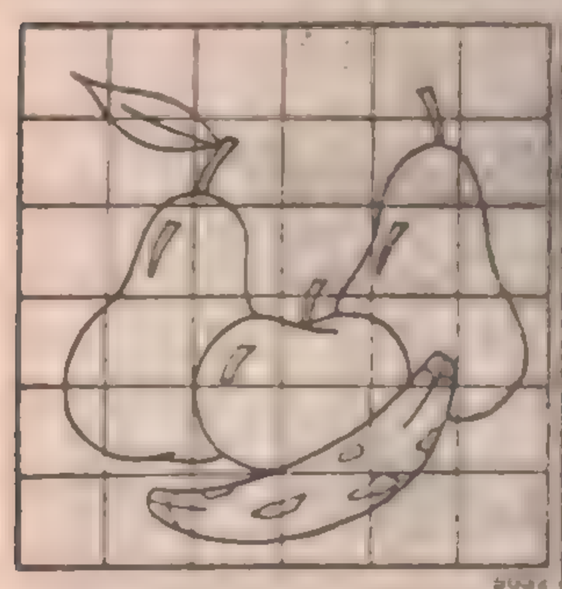

RESİM YAPALIM — Yukarıda iki armut, bir elma ve bir muzdan oluşan bir resim görüyorsunuz. Bunları siz de çizip, boyayabilirsiniz. Bunun için yanda kareleri çizilmiş bölüme ilk önce meyveleri çiziniz ve sonra uygun biçimde boyayınız. Güzel bir tablo ortaya çıkacak.

[illegible]

Yaş attım kuru çıktı
Ağzı açık alamet
İçi kızıl kıyamet

(FIRIN)

Mini mini kuşlar
Camiyi taşlar
Kendileri yapar
Ele bağışlar

(ARI)

Evi sırtında, ayağı karnında
[illegible]

(KAPLUMBAĞA)

MUSTAFA SABAK
Besni — Adıyaman

YAPITLARI 29 SAYFADA

SİZİN SAYFANIZ

ATAM

Yurdu kurtaransın sen
Vatanı kuransın sen
Ülkemizi aydınlatan
Kalbimde yatansın sen

Türk'lerin Atası olan
Düşmanları yurttan kovan
Türk'lerin kalbinde yatan
En büyük Atasın sen

SELAHATTİN ÖZBUCAK/Bingöl

ORMANI SEV

Dere boyu söğüt dolu
Altında yiğitler yolu
Daldal, uzar gider
Selviboyu, kavak boyu

Orman temiz hava sağlar
Oğlak, keçi onda ağlar
Dere, ırmak onda çağlar
Ormanı sev, sev ormanı

Evimizin tabanında
Üstündeki sofrasında
Daha sonra sobasında
Vardır onun her parçası

Ey, ormana keçi salan
İnsafsızca balta vuran
İzmaritle kibrit atan
İnsafı elden bırakma sen
Arı orda yapar balı
Keklik, sincap gezer dalı
Tüm ormanlar millet malı
Koruyalım ormanları

SAMİ SELÇUK BİRİCİK/
Doğanhisar— Konya

ANT

Ant içtim çalışmaya
Yurda yararlı olmaya
Büyüklere saygı göstermeye
Küçüklere sevgi vermeye

Ant içtim geleceğim için
Küçüklere yardım etmeye
Onları mutlu kılmaya
Onlarla dost olmaya
Ant içtim

HULYA KARA/Ulubey—Ordu

E. YASEMİN DAYI/ Pazarcık- Kahramanmaraş

FIKRALAR

SİZE DE YOK

Bülent'in elleri, ağzı, üstü başı tatlı içinde kalmıştı.

Annesi onu böyle görünce, soğusun diye bıraktığı kompostoyu hatırladı.

—Kötü bir iş yaptığın için, sana sofrada komposto yok, dedi.

—Size de yok, anneciğim. Hepsini ben yedim...

UZUN GÜNLER

Öğretmen ders anlatıyordu. Osman başka şeyle uğraşıyordu.

Öğretmen ilgisini derse çekmek için:

—Isı, cisimleri değiştirir, genişletir, dedik. Şimdi Osman bize bir örnek versin bakalım, dedi.

Osman:

—Yazın sıcaklığı günleri uzatır efendim...

TURGAY ALA / Orhangazi — Bursa

LOKANTADA

Müşteri,

— Garson, buraya bak! Dondurmanın içinde bir sinek var, diye bağırdı.

Garson,

— Bu ona iyi bir ders olacak. Bırakın donsun.

YÜKSEL YERTUT /Çankaya- Ankara

ÖYLEYSE

Adamın birisi gece yarısına doğru evine dönüyordu. Birden yanına iriyarı biri yanaştı ve sordu:

— Afedersiniz, boks, karate falan bilir misiniz?

— Öğrenmeye hiç vaktim olmadı.

— Tabanca taşımak gibi bir adediniz var mı?

— Hayır.

— Öyleyse, sökülün paraları!...

YUSUF KOL / Trabzon

MEKTUP ARKADAŞI

"KUMBARA"nın Haziran sayısından itibaren "SİZİN SAYFANIZ"da yeni bir köşe açtık: MEKTUP ARKADAŞI' Bu köşeyi, birbirleriyle mektuplaşmak, pul, kartpostal ve çeşitli konularda koleksiyon yapmak isteyen, koleksiyonunu geliştirmeyi amaçlayan arkadaşlarınız için ayırmış bulunuyoruz. Herhangi bir konuda mektuplaşmak isteyen KUMBARA Okuyucuları bize yazabilirler. Biz de, "MEKTUP ARKADAŞI" köşesinde bu arkadaşlarımızın adlarını, adreslerini ve mektuplaşmak istedikleri konuları yayınlayarak onlara yardımcı olmaya çalışacağız.

Pul konusunda mektuplaşmak isteyenler:

M. BAKİ YILMAZ
Salihiye Mah. Uzun Sok, 61, Yıldızeli-SIVAS

CİHAT YÖRÜKSAĞDIÇ
Sepit Nihat Bey Cad. 188 Sok. No. 10/4 Uğur Apt. — İZMİR

İSMAİL FEVZİ TURNA
Camikebir Mah., Aydın Cad., 20 Havran — BALIKESİR

Kartpostal konusunda mektuplaşmak isteyenler:

BERRİN ÖZTÜRK
Yeşil Mahalle, 388. Sokak, 1
Nazilli — AYDIN

Satranç konusunda mektuplaşmak isteyenler:

AHMET TÜMKAYA
Tunalı Hilmi Cad., Yılmaz Ap. 46/1, Küçükesat — ANKARA

GARİP ama GERÇEK

Derleyen : ADLİ MORAN

Çizen : MUSTAFA DELİOĞLU

YANITLAR

DENEKTAŞI

1. Mozaik. 2. Evangelista Torricelli. 3. Mavi (Avrupa), Sarı (Asya), Kırmızı (Amerika), Siyah (Afrika), Yeşil (Okyanusya), 4. Merkezkaç kuvveti, 5. Malazgirt, 26 Ağustos 1071, 6.Dede Efendi, 7. İzcilik, 8. Hezarfen Ahmet Çelebi, 9. Paratoner, Benjamin Franklin, 10. Dublör, 11. Radyografi, 12. Christian Barnard, 13. Teyp.

BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1- Çavdar, his, 2- ebe, dolama, 3- marmelat, 4-gam, mâna, 5- Ekim, mala, 6- Ra, uyu, ısı, 7- matara, is, 8- yel, Salih, 9- ar, hat, kan, 10- kaval, site.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1- Çember, yak, 2- aba, kamera, 3-vergi, al, 4- mamut, Ha, 5-Adem, yasal, 6-rol, Murat, 7- lama, al, 8-hatâlı, iki, 9- im, nasihat, 10- saka, ıs, ne.

TAVŞAN

Birincisi 8 No.lu desendir. Onu sırasıyla şu sayılar izler: 1,7,9,3,5,6,2,4

GİZLENEN ÜÇ HAYVAN

1. Devekuşu. 2. Kobra, 3.Akbaba

KIZILDERİLİLER

A ve 4,B ve 7,C ve 1,D ve 8,E ve 3, F ve 2, G ve 6, H ve 5.

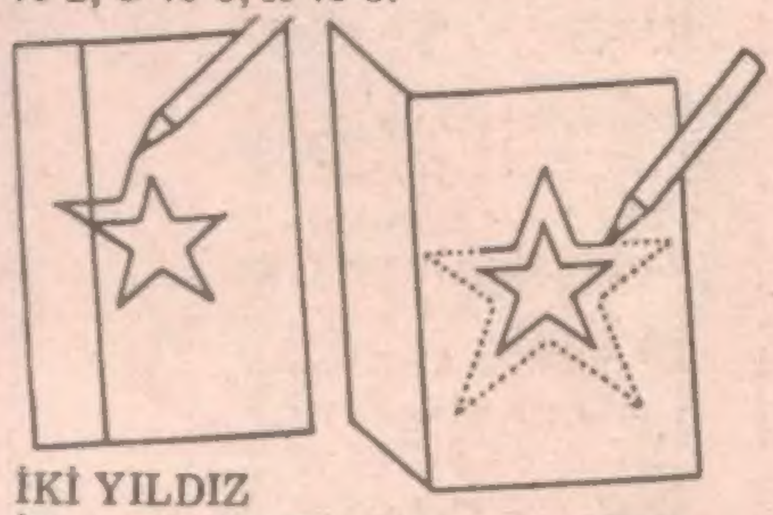

İKİ YILDIZ

İlk önce elinizi kaldırmadan küçük yıldızı çiziniz, sonra kağıdın yanını katlayınız (kenarı küçük yıldızın yanına gelmek üzere) ve kağıdın katlanan bölümüne geçerek büyük yıldızı çizmeye devam edin, sonra katlanan kağıdı düzeltin ve yıldızı tamamlayınız.

SATRANÇ

No: 1 Beraberlik: 1.Ve3 + Vxe3 pat

No: 2

1. Ac6! Şxb7 (Şah, kaleyi almazsa Kb8+ ya da 2. Ka7+ mat.) 2. Ad8+ ve 3. hamlede Axf7 ile Beyaz, veziri alır.

No. 3

1. Kd5+! Beyaz, 1 kale kazanır. (Hem c6'daki er hem de e5'deki kale açmazdadır.)

SPOR

1— Aycan Önel 2— Salih Suvar (1971 İzmir) 3 — 1980 (Bursa) 4— Metin Oktay (G.Saray) 5— Ankaragücü 6— Ahmet Mithat Efendi 7 — İpswich Town.

SPOR

VOLEYBOL

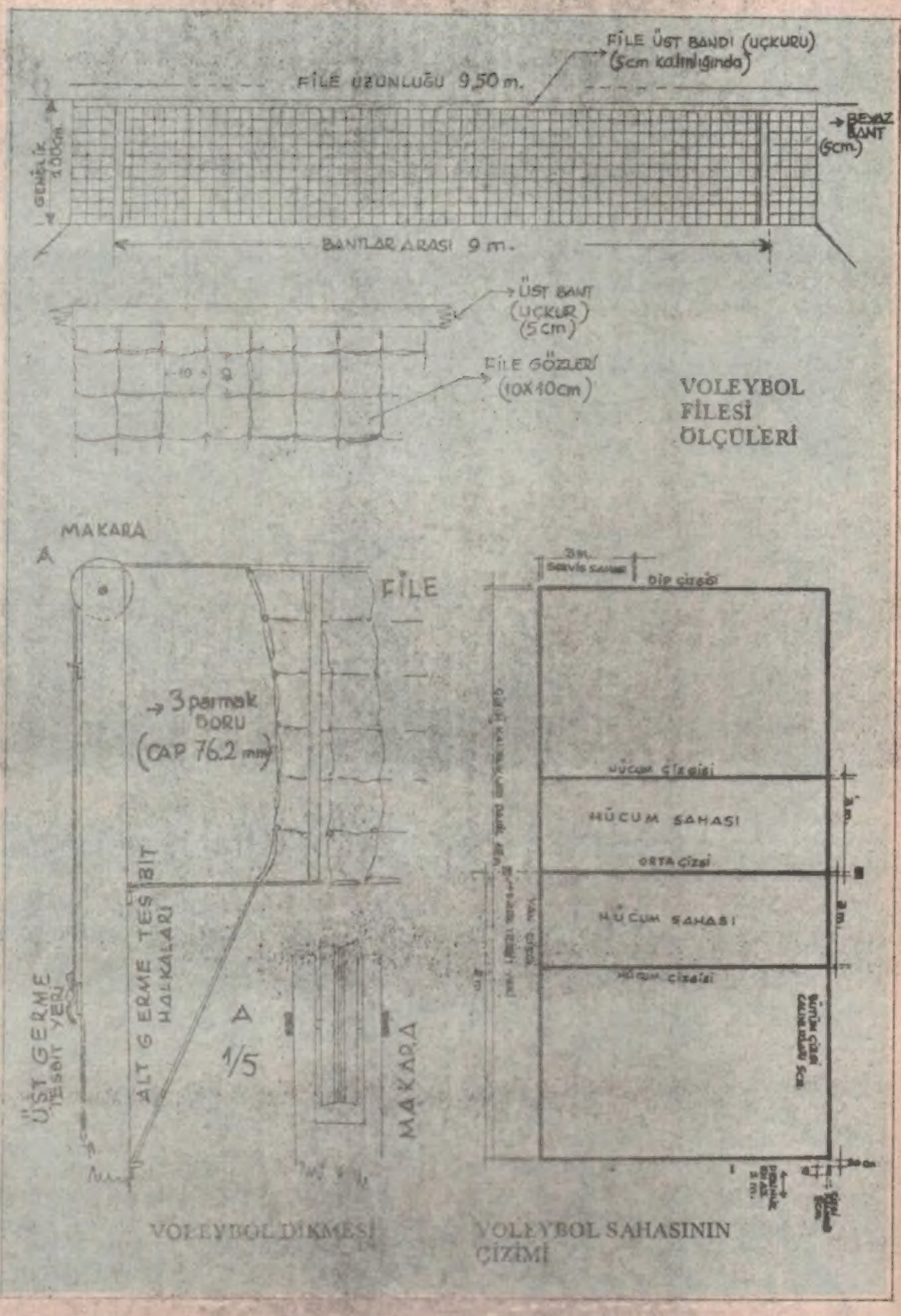

VOLEYBOL gerek saha, gerekse malzeme olarak yapılması en kolay sporların başında gelmektedir.

İşte bu nedenle özellikle yaz aylarında köyden kente hemen her yerde birer voleybol sahası bulunmakta, isteyenler boş zamanlarını bu oyunla değerlendirmektedir.

Sağlıklı yaşamın söz konusu olduğu şu günlerde yaşlı, genç ayırımı yapılmadan özellikle uzmanlar tarafından herkese voleybol önerilmektedir.

Voleybolün de ana vatanı basketbol gibi Amerika'dır. 1895 yılında Hollywood YMCA dershanesi beden eğitimi öğretmeni William Morgan tarafından bulunmuş daha sonra Dr. A. T. Halsket tarafından geliştirilmiştir. Okullarca çok benimsenen voleybol kısa sürede dünyayı saran bir spor dalı haline gelmiştir.

Voleybolün Türkiye'ye girişi 1919- 20 yıllarında olmuştur. Bu spor da bir YMCA öğretmeni olan Dr. Deaver tarafından ülkemizde başlatılmıştır. Önce okullarda oynanan voleybol daha sonra kulüpler arasında yaygınlaşmıştır.

7 SORU-7 YANIT

1— *1956 yılında 12.28 metre ile kırdığı Türkiye gülle atma rekoru henüz yenilenemeyen bayan atletimiz kimdir?*

2 — *Akdeniz Oyunlarında ilk altın madalyayı hangi halterciniz kazandı?*

3 — *Genç milli basketbol takımımız son kez hangi yıl Balkan Şampiyonu oldu?*

4 — *38 maçta attığı 36 golle Türkiye liglerinde gol kralığı ünvanı hangi ünlü futbolcumuzun elinde bulanmaktadır?*

5 — *Bu yıl ilk kez oynanan Devlet Başkanlığı Kupasını hangi takımımız kazandı?*

6 — *73 yıllık bir geçmişi bulunan Beykoz Kulübünü kuran ünlü Türk edebiyatçısı kimdir?*

7 — *Bu yıl UEFA Kupasını İngiltere'nin hangi kulübü kazandı?*

Yanıtlar 29. sayfada

18 metre boyunda 9 metre enda bir alanda oynanan voleybolun bugün hemen her yerde sevilip oynanmasının en büyük özelliği ufak bir saha istemesindendir.

Voleybolde, basketbolün aksine, kızlar ve erkekler için bir ayırım da yapılmıştır. Basketbolde pota yüksekliği kızlar ve erkekler için aynı kalırken, voleybolde file yüksekliği kızlar için 2.24, erkekler için 2.43 olarak belirtilmiştir. Hatta bazı ülkelerde genç erkekler karşılaşmalarında file 2.36 olarak ayarlanmaktadır.

Voleybol için gerekli top, file gibi malzeme bugün her kentte spor mağazalarında kolaylıkla bulunabilmektedir. Bir sağlıklı yaşam sporu olarak önerilen voleybolün, diğer bir özelliği de aradaki file nedeniyle sporcuların birbiri ile teması olmadan mücadelelerini sürdürmeleridir. Bu nedenle voleybol için centilmenler sporu da denilebilir.

Voleybol ile ilgili bu kısa bilgiler içinde verdiğimiz ölçüler, elbirliği ile bir voleybol sahası yapmanızda sizlere büyük yarar sağlayacaktır.

Zehra ablam ve BEN

Dayımın Papağanı

Uyarlayan: HÂLE KUNTAY

Ömer dayı tatile giderken, Yakup adındaki geveze papağanını bize bırakmıştı. Koskocaman kafesi oturma odasındaki sehpanın üzerine koyduk. Ama nedense bizim evde hiç konuşmuyordu. Yakup papağan.

— "Yakup, Yakup!" diye sesleniyorduk, boşuna.

Başını yana çevirip, tek gözü ile bize bakıyordu. Tek gözü ile bakarken, tüneğinin üzerinde de tek bacağı ile duruyordu.

— "Sen tek bacağının üzerinde kaç saat durabilirsin?" diye Zehra ablam bana sordu.

— "Bilmem," dedim. "Belki on saat dururum."

— "Durarsanız," dedi Zehra ablam. "On dakika durabilirsen sana on lira veririm."

On lira ile hiçbir şey alamazdım ama, Zehra ablamın on lirasını almak için hemen tek ayak üzere durdum. Zehra ablam saate baktı.

— "Yirmi saniye, yirmibeş saniye, otuz beş saniye..."

Daha bir dakika olmamıştı, ben on dakika nasıl duracaktım böyle? Zaten on lira ile de bir şey alamazdım.

— "Vazgeçtim," dedim. "On liran senin olsun."

—" Sana ben bir şey anlatmak istedim ama, sende kafa yokki anlayasın," dedi Zehra ablam.

Kafa yok demesine tepem attı.

— "Doğru dürüst anlat, bak koskocaman bir kafam var, her dediğini de anlıyorum" diye bağırdım.

— "Şimdi bu papağan var ya," diye anlatmaya başladı Zehra ablam. "Bu papağan şu gördüğün kafes içinde yaşamakta. Oysa yabani papağanlar kafes içinde yaşamazlar, onlar ormanda yaşarlar. Onlar da tek ayak üstü saatlerce dururlar ama, yorulunca uçarlar. Uçarken de yorgun bacakları dinlenir, şimdi anladın mı?"

— "Anladım."

— "Yakup bu kafesin içinde yaşadığından, diğer papağanlar gibi uçamıyor, uçamadığı için de hiçbir zaman yorgun bacaklarını dinlendiremiyor..."

—"Uçuralım öyleyse," dedim.

— "Uçuralım demesi kolay, uçurduk mu alır başını gider ve bir daha da geri dönmez, Ömer dayı da kıyametleri koparır."

Kafamı kaşıdım. Kafamı kaşırken daha iyi düşünebiliyordum.

— "Buldum," dedim. "Boynuna upuzun bir ip bağlayalım, uçurtma gibi, ondan sonra da uçuralım, ayaklarını dinlendirdikten sonra da ipi çekeriz, olur biter."

— "Yaşa!" diye buna pek sevindi Zehra ablam. Sen sandığımdan da daha akıllıymışsın."

Başladık mutfak çekmecelerini karıştırmaya. Upuzun bir ip bulmalıydık. İşte tam o ara annemiz mutfağa girdi.

— "Ne karıştırıyorsunuz çekmeceleri?" diye bağırdı. Hep böyle anlamadan, sormadan bağırırdı.

— "Uzun bir ip arıyoruz," dedim.

— "Ne yapacaksınız uzun ipi?" diye kuşkulu bir sesle sordu.

— "Yakubun bacakları yorgun, dinlenmesini sağlayacağız," diye yanıt verdi Zehra ablam. "Uçurtma gibi iple bağlayıp, uçurtacağız."

Ama annemiz anlayamadı bunu nedense.

— "Olmaz öyle şey!" diye bağırdı. "İyiki sordum, aman Tanrım, ya kuş uçup gidecek, ya da gırtlağı sıkıldığı için boğulacaktı."

Oysa Yakup ne kaçacak, ne de gırtlağı sıkılıp boğulacaktı, zavallı hayvan yıllardır tek ayak üzeri durduğundan yorgun bacaklarını dinlendirecekti o kadar.

CİNGÖZ KARGA

?

OUAH!

NE TUHAF ŞEY BU... İLK DEFA GÖRÜYORUM.

OUAH!

OUAH!

BİR SIKINTISI VAR. HERHALDE BU HAYVANIN.

ZAVALLI KÜÇÜK KUŞKUSUZ ORMANDA KAYBOLDU.

ŞU AĞACIN TEPESİNE ÇIKIP BİR ETRAFA BAKAYIM.

UFAKTA HİÇ BİR ŞEY YOK. NE SAĞDA, NE SOLDA...

UFAKLIK NEREYE GİTTİ ACABA?

!

DOKUN-MA ONA!..

HUM MIAM MIAM!

BU MANTAR ZEHİRLİDİR. SAKIN YEME HA...

OUAH!

ONU SAKİNLEŞTİRMEK İÇİN NE YAPMAM GEREK?

GUGU GUGU GULA GULA GAGUK GAGUK

HİHİHİ!

OUAH!

?

YİNE AĞLAMA. SUS DİYORUM. YETER AĞLAMA!

1241

HOU!

GİT ORADADAN PİS KUŞ! BENİM GÜZEL YAVRUMU KORKUTTU...

"PİS KUŞ" MUSUM!... İNSANLARA İYİLİK YAPMAYA DA GELMİYOR

KRMB